

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

AARSPROVEN OG AFGANGSPROVEN

i

Horsens lærde Skole

i Juli 1858.

1. En elementair Række for π . Af Overlærer C. E. C. Ekeroth.
 2. Skolefterretninger af Rector F. C. C. Birch.
-
-

Horsens.

P. Nielsens Bogtrykkeri i Aarhus.

I.

En elementair Række for π .

Af

C. E. C. Ekeröth.

I de geometriske Lærebøger angives i Almindelighed en eller anden Methode, hvorved Tallet π kan beregnes. Disse Methoder lede imidlertid til saa langvarige Beregninger, at man kun nøies med deres Resultat, og der tilføies gjerne, at den høiere Mathematik frembyder Methoder, som hurtigere føre til Maalet, og som virkelig ere anvendte til at finde π med et stort Antal Decimaler. I Hansteens Geometri er angivet en Beregningsmaade for at finde π , ved hvilken man finder Rækken for $\arcsin(x)$; den beroer paa Summation af Potensrækker, som ikke læres i de almindelige elementaire Lærebøger. En Notits i et Tidsskrift, om at man i en preussisk Majors efterladte Papirer havde fundet elementaire Rækker for π og π^2 (hvordan de saae ud, meldtes ikke) var Anledningen til, at Forfatteren forsøgte, alene ved Hjælp af Ptolemæus's Theorem og Binomialformlen, at fremstille en Række, hvoraf π kunde beregnes. Rækken for π giver først ved Anvendelsen af sex Led fem rigtige Decimaler, medens Rækken for π^2 giver samme Resultat ved fire Led; det er derfor den sidste Række, der i det Følgende er taget mest Hensyn til.

1. Sættes (Fig. I) Chorden $AB=c$, $BC=c_1$, $AC=c_2$, Supplementchorden $AD=s$, $CD=s_1$, $DB=1$, saa har man ifølge Ptolemæus's Theorem: $1 \cdot c_2 = c_2 = cs_1 + c_1s$.

Drages (Fig. II) en ny Chorde $EC=c_1$ og $EA=c_3$ samt Supplementchorderne $EF=s_1$ og $FA=s_2$, har man paa samme Maade: $1 \cdot c_3 = c_3 = c_1s_2 + c_2s_1$.

Ved Tilføielse af nye Chorder, af samme Størrelse som c_1 erhoides $c_4 = c_1s_3 + c_3s_1$; $c_5 = c_1s_4 + c_4s_1$ o. s. v., saa at $c_n = c_1 s_{n-1} + c_{n-1}s_1$.

2. I Fig. III betegnes Chorderne og deres Supplementchorder paa samme Maade som i forrige Figur. Drages CD , BD , Diametren BH og Chorden DH , da er $DH=BA=c$, $DB=s$, $HC=s_1$, $DC=s_2$, altsaa $ss_1 = cc_1 + s_2 \cdot 1$ eller $s_2 = ss_1 - cc_1$.

Paa lignende Maade erhoides: $s_3 = s_2s_1 - c_2c_1$, $s_4 = s_3s_1 - c_3c_1$ o. s. v., saa at $s_n = s_{n-1}s_1 - c_{n-1}c_1$.

3. Antages $c = c_1$ og følgelig $s = s_1$, erhoides: $c_2 = cs + cs = 2cs - s_2 = ss - cc = s^2 - c^2$.

Indsættes de fundne Udtryk for c_2 og s_2 i Ligningerne for c_3 og s_3 , faaer man:

$$c_3 = cs_2 + c_2s = c(c^2 - s^2) + 2cs \cdot s = cs^2 - c^3 + 2cs^2 = 3cs^2 - c^3;$$

$$s_3 = s_2s - c_2c = (s^2 - c^2)s - 2cs \cdot c = s^3 - c^2s - 2c^2s = s^3 - 3c^2s.$$

Fremdeles ved at indsætte Udtrykkene for c_3 og s_3 i c_4 og s_4 , erhoides:

$$c_4 = cs_3 + c_3s = c(s^3 - 3c^2s) + (3cs^2 - c^3)s = \begin{cases} cs^3 - 3c^3s \\ + 3cs^3 - c^3s \end{cases}$$

$$c_4 = 4cs^3 - 4c^3s;$$

$$s_4 = s_3s - c_3c = (s^3 - 3c^2s)s - (3cs^2 - c^3)c = \begin{cases} s^4 - 3c^2s^2 \\ - 3c^2s^2 + c^4 \end{cases}$$

$$s_4 = s^4 - 6c^2s^2 + c^4.$$

Paa samme Maade erholdes:

$$c_5 = \left\{ \begin{array}{l} cs^4 - 6c^3s^2 + c^5 \\ + 4cs^4 - 4c^3s^2 \end{array} \right\} = 5cs^4 - 10c^3s^2 + c^5;$$

$$s_5 = \left\{ \begin{array}{l} s^5 - 6c^2s^3 + c^4s \\ - 4c^2s^3 + 4c^4s \end{array} \right\} = s^5 - 10c^2s^3 + 5c^4s;$$

$$c_6 = \left\{ \begin{array}{l} cs^5 - 10c^3s^3 + 5c^5s \\ + 5cs^5 - 10c^3s^3 + c^5s \end{array} \right\} = 6cs^5 - 20c^3s^3 + 6c^5s;$$

$$s_6 = \left\{ \begin{array}{l} s^6 - 10c^2s^4 + 5c^4s^2 \\ - 5c^2s^4 + 10c^4s^2 - c^6 \end{array} \right\} = s^6 - 15c^2s^4 + 15c^4s^2 - c^6$$

4. For at finde Loven for Coefficienterne, kan man ordne Coefficienterne i de fundne Udtryk saaledes:

c	1			
s	1			
<hr/>	<hr/>			
c ₂	2			
s ₂	1	1		
<hr/>	<hr/>			
c ₃	3			1
s ₃	1	3		
<hr/>	<hr/>			
c ₄	4		4	
s ₄	1	6	1	
<hr/>	<hr/>			
c ₅	5		10	1
s ₅	1	10	5	
<hr/>	<hr/>			
c ₆	6		20	6
s ₆	1	15	15	1
<hr/>	<hr/>			

Det sees da let, at c₂ og s₂ indeholde Coefficienterne af (c + s)² = c² + 2cs + s², c₃ og s₃ Coefficienterne af (c + s)³ o. s. v., saaledes at c₂, c₃ o. s. v., har dem, der høre til lige Pladser, s₂, s₃ dem der høre til ulige Pladser. Tillige viser efterfølgende Sammenstilling, at Coefficienterne i Regningens Løb ere fremkomne paa samme Maade som i Binomialformlen, nemlig:

$ \begin{array}{r} 1 \\ 1 \quad 1 \\ \hline 1 \\ 2 \\ 1 \quad 1 \\ \quad 2 \\ 1 \quad 1 \\ \hline 3 \quad 1 \\ 1 \quad 3 \end{array} $	$ \begin{array}{r} 3 \quad 1 \\ 1 \quad 3 \quad 1 \\ \hline 1 \quad 3 \\ 4 \quad 4 \\ 1 \quad 6 \quad 1 \\ \quad 4 \quad 4 \\ 1 \quad 6 \quad 1 \\ \hline 5 \quad 10 \quad 1 \\ 1 \quad 10 \quad 5 \end{array} $
--	--

o. s. v.

Altsaa maa man almindeligt have for

$$c_n \text{ Coefficienterne } \frac{n}{1}, \frac{n(n-1)(n-2)}{1 \cdot 2 \cdot 3}, \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} \\ \frac{(n-4)}{5} \dots \text{ og for } s_n 1, \frac{n(n-1)}{1 \cdot 2}, \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} \dots$$

5. Exponenterne i c_1, s_1, c_2, s_2 o. s. v. ere ogsaa de samme som i $(c+s)^2, (c+s)^3 \dots$, saaledes at c_2, c_3 , har de til de lige Pladser hørende, $s_2, s_3 \dots$ de, som høre til de ulige Pladser. Man maa altsaa have i $c_n : cs^{n-1}, c^3s^{n-3}, c^5s^{n-5} \dots$ og i $s_n : s^n, c^2s^{n-2}, c^4s^{n-4} \dots$

6. Alle Udtryk for $c_2, c_3, s_2, s_3 \dots$ begynde med en positiv Størrelse og Fortegnene afvexle dernæst.

Man har da:

$$c^n = \frac{n}{1} cs^{n-1} - \frac{n(n-1)(n-2)}{1 \cdot 2 \cdot 3} c^3s^{n-3} + \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} \\ \frac{(n-4)}{5} c^5s^{n-5} - \dots \\ s^n = s^n - \frac{n(n-1)}{1 \cdot 2} c^2s^{n-2} + \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} s^4s^{n-4} - \dots$$

Naar c er Chorden til en given Bue, da er c_n Chorden til den n dobbelte Bue og s_n Supplementchorden til sidstnævnte Bue, hvilken i det Følgende kaldes b .

7. Dersom Chorden c var ligestor med sin tilsvarende Bue, saa var $b=nc$, altsaa $\frac{b}{n} = c$; men for at Chorden skal falde sammen med Buen, maa denne være uendelig liden, altsaa n uendelig stor.

Man har da $n=(n-1)=(n-2)$ o. s. v.; $n(n-1)c^2 = n^2c^2 = b^2$; $n(n-1)(n-2)c^3 = n^3c^3 = b^3$; $n(n-1)(n-2)(n-3)c^4 = n^4c^4 = b^4$ o. s. v.

Af (6) følger, naar c er ligestor med sin Bue:

$$c_n = bs^{n-1} - \frac{b^3}{1.2.3} s^{n-3} + \frac{b^5}{1.2.3.4.5} s^{n-5} - \frac{b^7}{1.2.3.4.5.6.7} s^{n-7} + \dots$$

$$s_n = s^n - \frac{b^2}{1.2} s^{n-2} + \frac{b^4}{1.2.3.4} s^{n-4} - \frac{b^6}{1.2.3.4.5.6} s^{n-6} + \frac{b^8}{1.2.3.4.5.6.7.8} s^{n-8} - \dots$$

8. Jo mere c nærmer sig til Lighed med sin Bue, desto mere nærmer s sig til Lighed med Diameteren, eftersom $s^2 = d^2 - c^2 = 1 - c^2$ (f. Ex. naar Buen til $c=1$, er $s=0,9999999$). Naar c bliver ligestor med sin Bue, maa s være $= d = 1$; altsaa haves ifølge (7)

$$c_n = \frac{b}{1} - \frac{b^3}{1.2.3} + \frac{b^5}{1.2.3.4.5} - \frac{b^7}{1.2.3.4.5.6.7} + \dots \text{ og}$$

$$s_n = 1 - \frac{b^2}{1.2} + \frac{b^4}{1.2.3.4} - \frac{b^6}{1.2.3.4.5.6} + \frac{b^8}{1.2.3.4.5.6.7.8} - \dots$$

Den første af disse Rækker kan benyttes til at finde π , idet man fremstiller b ved Hjælp af c_n , den anden giver π^2 , naar b^2 udtrykkes ved $(1-s_n)$, som i det Følgende kaldes v , og dernæst en passende Værdi antages for v .

Ved at flytte 1 over paa venstre Side af Ligheds- tegnet og forandre Fortegn, erholdes:

$$v = \frac{b^2}{1 \cdot 2} - \frac{b^4}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} + \frac{b^6}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} - \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \cdot 8} + \dots \quad (\text{I})$$

$$v^2 = \left. \begin{aligned} & \frac{b^4}{1 \cdot 4} - \frac{b^6}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} + \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} - \dots \\ & + \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} - \dots \end{aligned} \right\} (\text{II})$$

(II) multipliceret med $\frac{1}{2 \cdot 3}$ giver

$$\frac{v^2}{2 \cdot 3} = \left. \begin{aligned} & \frac{b^4}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} - \frac{b^6}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 6} + \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 2 \cdot 3} - \dots \\ & + \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 3} - \dots \end{aligned} \right\} (\text{III})$$

(III) adderet til (I) giver

$$v + \frac{v^2}{2 \cdot 3} = \frac{b^2}{1 \cdot 2} - \frac{4b^6}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} + \frac{20b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \cdot 8} - \dots \quad (\text{IV})$$

$$v^3 = \frac{b^6}{2 \cdot 2 \cdot 2} - \frac{3b^8}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 4} + \dots \quad (\text{V})$$

(V) multipliceret med $\frac{4}{3 \cdot 5 \cdot 6}$ giver

$$\frac{4v^3}{3 \cdot 5 \cdot 6} = \frac{4b^6}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} - \frac{b^8}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} + \dots \quad (\text{VI})$$

(VI) adderet til IV giver

$$v + \frac{v^2}{2 \cdot 3} + \frac{4v^3}{3 \cdot 5 \cdot 6} = \frac{b^2}{1 \cdot 2} - \frac{b^8}{4 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 8} + \dots \quad (\text{VII})$$

$$v^4 = \frac{b^8}{2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2} - \dots$$

$$\frac{v^4}{2 \cdot 5 \cdot 7} = \frac{b^8}{4 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 8} - \dots \quad (\text{VIII})$$

(VIII) adderet til (VII) giver

$$v + \frac{v^2}{2 \cdot 3} + \frac{4v^3}{3 \cdot 5 \cdot 6} + \frac{v^4}{2 \cdot 5 \cdot 7} = \frac{b^2}{2} - \dots \quad \text{eller}$$

$$\frac{b^2}{2} = v + \frac{v^2}{2 \cdot 3} + \frac{4v^3}{3 \cdot 5 \cdot 6} + \frac{v^4}{2 \cdot 5 \cdot 7} + \dots, \text{ følgelig}$$

$$b^2 = 2v + \frac{v^2}{3} + \frac{4v^3}{5 \cdot 9} + \frac{v^4}{5 \cdot 7} + \dots \quad (\text{IX})$$

Man har altsaa fundet de første fire Led af en Række, som angiver Buens Quadrant, udtrykt ved Forskjellen mellem Diameteren og Buens Supplement-chorde.

9. Antages b at indeholde 60° altsaa at være $\frac{\pi}{6}$,
eftersom Diameteren = 1, saa er $s_n = \frac{1}{2} \sqrt{3}$ og $v = 1$
- $\frac{1}{2} \sqrt{3}$, følgelig:

$$\left(\frac{\pi}{6}\right)^2 = \frac{\pi^2}{36} = \left\{ \begin{array}{l} 2 + \frac{7}{12} + \frac{13}{45} + \frac{97}{560} + \dots \\ - \sqrt{3} - \frac{1}{3}\sqrt{3} - \frac{1}{6}\sqrt{3} - \frac{1}{10}\sqrt{3} - \dots \end{array} \right.$$

$$\begin{aligned} \text{altsaa } \pi^2 &= \left\{ \begin{array}{l} 72 + 21 + \frac{52}{5} + \frac{973}{140} + \dots \\ - \sqrt{3} (36 + 12 + 6 + 3,6 + \dots) \end{array} \right. \\ &= 109,63571429 \dots - 99,76612608 \dots \\ &= 9,86958821 \dots, \text{ hvoraf erhoides} \\ \pi &= 3,14159 \dots \end{aligned}$$

10. Dersom man medtager af Rækken for s_n Leddet
 $\frac{h^{10}}{1.2.3.4.5.6.7.8.9.10}$, erhoides i Rækken (IX) endnu eet
Led $\frac{16v^5}{5.9.5.7}$, saa at Rækken bliver:

$$b^2 = 2v + \frac{v^2}{3} + \frac{4v^3}{5.9} + \frac{v^4}{5.7} + \frac{16v^5}{5.9.5.7} + \dots,$$

der ogsaa kan skrives saaledes:

$$b^2 = 4 \left(\frac{v}{2} + \frac{1 \cdot v^2}{3 \cdot 4} + \frac{1 \cdot 2 \cdot v^3}{3 \cdot 5 \cdot 6} + \frac{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot v^4}{3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 8} + \frac{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot v^5}{3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 10} + \dots \right)$$

Loven for Leddenes Dannelse i den sidste Række
er iøjnefaldende, og det bevises let ved den høiere
Mathematiks Metoder, at de følgende Led kunne dan-
nes efter samme Lov. Ved at medtage det femte Led
erholdes $\pi^2 = 9,86960401 \dots$ altsaa $\pi = 3,141592 \dots$

11. Anvendes den i (8) angivne Methode paa
Rækken for c_n erhoides

$$b = \frac{c}{1} + \frac{1 \cdot c^3}{2 \cdot 3} + \frac{1 \cdot 3 \cdot c^5}{2 \cdot 4 \cdot 5} + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot c^7}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 7} + \dots \text{ (X);}$$

nu kan b sættes $= \frac{\pi}{4}$ og tænkes deelt i to Buer, hvis
Chorder ere respective $\sqrt{\frac{2}{10}}$ og $\sqrt{\frac{1}{10}}$ eftersom $\sqrt{\frac{2}{10}} \cdot \sqrt{\frac{2}{10}}$
+ $\sqrt{\frac{1}{10}} \cdot \sqrt{\frac{1}{10}} = \sqrt{2} =$ Chorden til 90° for Diameteren = 1.

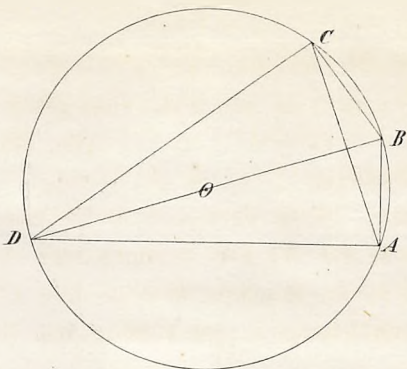
Man faaer da

$$\pi = 4 \left\{ \begin{aligned} & \sqrt{\frac{1}{10}} (1 + \frac{1}{30} + \frac{1}{30} \cdot \frac{1}{100} + \frac{1}{30} \cdot \frac{1}{100} \cdot \frac{25}{210} + \frac{1}{30} \cdot \frac{1}{100} \\ & + \sqrt{\frac{1}{10}} (1 + \frac{1}{30} + \dots \quad \cdot \frac{25}{210} \cdot \frac{49}{360} + \dots \end{aligned} \right.$$

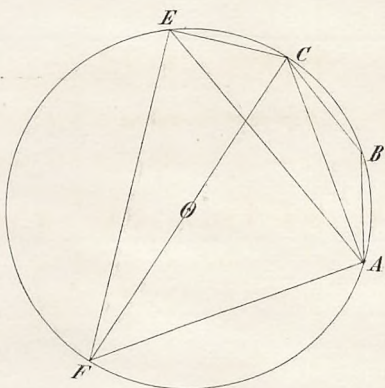
$$= 3,14148640 \dots$$

Der behøves altsaa flere Led af Rækken, for at finde en Værdi for π , der stemmer med den i (9) fundne, medens de følgende analoge Led i Rækken (X) ikke kunne betragtes som fundne ved Methoden i (8).

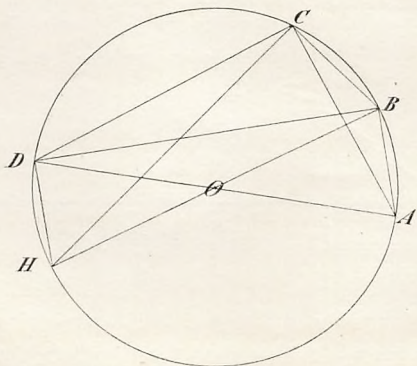
I

II

III

II.

Efterretninger

om

Horsens lærde Skole

for Skoleaaret 1857—58.

Af

F. C. C. Birch.

I. Examinier.

1. **Aarsprøven 1857** afholdtes fra 11te til 20de Juli overensstemmende med det i forrige Aars Skoleefterretninger meddelte Schema. Efter tilendebragt Prøve opflyttedes af 6te Klasses 6 Disciple 5 i 7de Kl., af 5te Klasses 9 Disciple 7 i 6te Kl., af 4de Klasses 9 Disciple 8 i 5te Kl., af 3die Klasses 12 Disciple 10 i 4de Kl., 2den Klasses 16 Disciple samtlige i 3die Kl. og af 1ste Klasses 22 Disciple 18 i 2den Kl.

2. **Afgangsprøven 1857.** Ifølge Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 13de Juni foretoges den skriftlige Prøve her, ligesom ved de øvrige lærde Skoler, den 23de, 24de og 25de Juni. Da det ved samme Skrivelse var tilkjendegivet, at Undervisningsinspectøren dette Aar ikke vilde faae Leilighed til at overvære Afgangsexamen her ved Skolen, og at Ministeriet saaledes maatte have det overladt til Rector selv overensstemmende med de gjældende Bestemmelser at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Prøves Afholdelse, foretoges denne i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i den i forrige Aars Program angivne Orden.

I Censuren over de enkelte Prøver deltog med vedkommende Lærere D'Hrr. Pastor Boesen i Religion og Landinspecteur Kammerraad Ferslev i Mathematik og Naturlære.

Charaktererne for de Candidater, der efter at have bestaaet Prøvens anden Del afgik til Universitetet, findes anførte paa omstaaende Liste.

Candidaterne.	Afgangs- prøvens 1ste Del.				Afgangsprøvens 2den Del.									Hoved- Charakter.	Hebraisk.
	Tydk.	Fransk.	Geographi.	Naturhistorie.	Dansk.	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig.	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.		
1. Ch. J. Pedersen (18 $\frac{1}{2}$ Aar gammel.)	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	Mg.
2. A. F. Mathiassen (17 $\frac{1}{4}$ Aar gammel.)	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	Mg.
3. R. N. F. Borch (20 Aar gammel.)	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	Mg.	Første Charakter.	Mg.
4. H. P. A. Lemming (18 Aar gammel.)	G.	Mg.	Mg.	Ug.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	”
5. C. L. O. Schütte (20 $\frac{1}{2}$ Aar gammel.)	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.	Ug.	Første Charakter.	”

3. Halvaarsprøven 1858. Den skriftlige Del af denne Prøve foretoges 9de og 10de Februar og bestod i dansk og latinsk Stil, latinsk Version og mathematisk Udarbeidelse for 7de Klasse; dansk, tysk og latinsk Stil samt latinsk Version for 6te Klasse; latinsk og tysk Stil, latinsk og fransk Version for 5te Klasse; dansk og latinsk Stil, latinsk og fransk Version for 4de Klasse; dansk og latinsk Stil, latinsk Version og Regning for 3die Klasse; dansk Stil, tysk Version og Regning for 2den Klasse; dansk Stil og Regning for 1ste Klasse. Den mundtlige Prøve, ved hvilken alene Rector var Censor, afholdtes de tre følgende Dage. Gjenstandene for den vare: i 7de Klasse Historie; i 6te Klasse Græsk og Fransk; i 5te Klasse Græsk og Mathematik; i 4de Klasse Græsk og Religion; i 3die Klasse Latin; i 2den Klasse Fransk; i 1ste Klasse Dansk; desuden for de ikke-studerende Disciple Engelsk.

II. Skolens Disciple.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Disciplenes Antal 85. Foruden de foran nævnte 5 Candidater, der dimitteredes til Universitetet, bleve endnu 6 andre Disciple udmeldte af Skolen i Løbet af dette Skoleaar, nemlig: C. F. Brockdorff og G. Glud (begge ikke-studerende) af 5te Klasse, C. E. Paludan, P. Vogelius og V. Hansen-Mickdal (de to sidstnævnte ikke-studerende) af 4de Klasse og F. C. E. Bay (ligeledes ikke-studerende) af 3die Klasse. Een Discipel,

O. P. H. Risom af 1ste Klasse, afgik ved Døden den 16de October 1857. Derimod ere 40 nye optagne, saa at Skolen for Tiden tæller 113 Disciple (69 indenbyes og 44 udenbyes), der efter den sidst afholdte Maanedscensur ere ordnede i de forskjellige Klasser saaledes, som efterstaaende Liste udviser. Ved de nyoptagne er Fædrenes Navn og Stilling tilføiet i Parenthes.

VII Klasse.

1. E. V. Bøttger. 2. G. C. P. L. de Fontenay, 3. J. M. M. Grabow. 4. T. Petersen. 5. C. C. Ekeroth. 6. C. P. T. Knudsen. 7. H. C. A. Lund. 8. S. C. Sørensen. 9. J. P. C. Stephansen. 10. H. R. E. Mygind. 11. R. H. Gad.

VI Klasse.

1. E. A. T. E. Søeborg. 2. O. S. F. Wolder. 3. N. H. Jørgensen. 4. J. P. Røwe. 5. C. C. Heide. 6. C. D. Danielsen. 7. L. T. Mygind. 8. H. A. Hansen.

V Klasse.

1. J. H. Leunbach. 2. J. R. Worm (ikke-studerende). 3. W. C. Heggelund. 4. J. C. Feder-spiel. 5. C. E. Jensen. 6. T. C. F. Møller (Provst M., Sognepræst til Grinderslev, Grønning og Thise i Viborg Stift). 7. J. Paludan. 8. H. V. T. F. Bang. 9. H. Jespersen.

IV Klasse.

1. L. Arntzen. 2. H. V. Jensen. 3. G. P. H. Borch. 4. C. G. Leunbach (Pastor L., Sognepræst

til Kaltrup, Ørridslev og Tolstrup i Aarhus Stift). 5. H. A. Koch (ikke-studerende). 6. F. V. Grüner. 7. C. C. Zahrtmann (ikke-studerende). 8. N. G. B. Møller (ikke-studerende). 9. H. Hjerrild (ikke-studerende).

III Klasse.

1. J. S. Røwe. 2. C. Nielsen (ikke-studerende). 3. P. Tommerup. 4. N. T. Andersen (Smedemester A. paa Boller). 5. H. C. Møller. 6. H. F. Paludan. 7. H. A. Møller (Smedemester M. i Horsens). 8. C. Ø. Bergenhammer (ikke-studerende). 9. N. Schack (Dr. philos. Pastor S., Sognepræst til Ring og Feuling i Aarhus Stift). 10. L. P. Fabricius. 11. P. Møller (Eier af Røde-Mølle ved Skanderborg M.; ikke-studerende). 12. J. Schou. 13. J. N. Zahrtmann. 14. J. Krøll (ikke-studerende). 15. F. C. Buemann. 16. R. S. F. Lihme (ikke-studerende). 17. W. U. Tornøe (ikke-studerende). 18. H. Levy. 19. H. Crone (ikke-studerende). 20. G. V. Fussing. 21. M. R. Fussing (ikke-studerende). 22. E. E. Bay (Forpagter B. paa Rathlousdal; ikke-studerende).

II Klasse.

1. H. G. S. Sabroe (Eier af Constantia Kro ved Horsens S.). 2. H. E. J. Mylord (afg. Proprietair M. til Gyllingnæs ved Horsens). 3. A. E. Søbørg. 4. H. A. I. Jensen. 5. P. S. Christensen. 6. M. C. Nielsen. 7. J. G. Ibsen. 8. J. P. V. Møller. 9. A. V. Kruse. 10. H. A. Rosendahl. 11. O. T. Jacobsen (Vævermester J. paa Tugthuset ved Horsens).

12. U. E. Rosing (Kjøbmand R. i Horsens). 13. P. V. Muth-Rasmussen. 14. J. A. H. Dændler. 15. E. E. Arntzen. 16. A. B. Haas. 17. N. C. v. Halle (Proprietair v. H. til Lillerup ved Horsens). 18. H. A. Lemming. 19. J. S. Bay (Forpagter B. paa Rathlausdal). 20. J. C. A. Busch. 21. U. O. E. Hjort (Guldsmedmester H. i Horsens). 22. G. V. Jensen. 23. L. C. Hansen-Mickdal. 24. R. C. E. Danielson. 25. P. Thomsen. 26. J. A. I. Køster (Pastor K., Sognepræst til Østbirk og Yding i Aarhus Stift).

I Klasse.

1. J. R. J. Rasmussen (afg. Handelsbetjent Jensen i Horsens; Pleiefader afg. Kjøbmand Rasmussen sammesteds). 2. J. M. Kirkeby (Pastor K., Sognepræst til Gangsted og Søvind i Aarhus Stift). 3. H. J. G. Finély (Kjøbmand F. i Horsens). 4. J. P. M. Balle (afg. Pastor B., Sognepræst til Urlev og Stenderup i Aarhus Stift). 5. A. H. v. Essen (Kjøbmand v. E. i Horsens). 6. F. O. C. Jensen (Mægler J. i Horsens). 7. A. F. V. Lihme (practiserende Læge L. i Horsens). 8. E. C. E. Crone. 9. J. M. Vogelius. 10. J. Anthon (Justitsraad, Toldinspecteur A. i Horsens). 11. C. Monberg (Kjøbmand M. M. i Horsens). 12. A. E. Kjær (Tømmermester K. i Horsens). 13. J. B. Kjær. 14. E. S. Mylord (afg. Proprietair M. til Gyllingnæs ved Horsens). 15. J. Møller. 16. T. L. Hansen-Mickdal (afg. Exam. juris Hansen i Braae). 17. P. L. Hansen (Værtshusholder H. i Horsens). 18. S. A. Lerche (Kjøbmand L. i Horsens). 19. T. J. Dahlsen (Godsforvalter D. paa Palsgaard). 20. V. Bay (Proprietair

B. i Horsens). 21. V. M. O. Smidt (Major, Postmester S. i Horsens). 22. N. A. Jacobsen (Kjøbmand J. i Horsens). 23. P. D. R. Tillisch (Kammerjunker, Herredsfoged i Bjerre Herred T.). 24. P. E. Nielsen (Tømmermester N. i Horsens). 25. C. F. F. Juel (Toldassistent J. i Horsens). 26. R. S. Ingwersen (Kjøbmand I. i Horsens). 27. J. N. Ingwersen, Broder til foregaaende. 28. C. A. Christensen (afg. Brændevinsbrænder C. i Horsens).

III. Lærerpersonalet.

Under 2den October 1857 blev den constituerede Lærer Cand. theol. Peter Jørgen Christian Scharling allernadigst beskikket til Adjunct ved Skolen.

IV. Undervisningen.

1. Efter Rectors under 28de Juli f. A. indgivne Forslag meddelte Ministeriet under 21de August næstefter sit Samtykke til, at de ikke-studerende Disciple af Skolens 4de og 5te Klasse maatte i 12 af de 14 ugentlige Timer, i hvilke de paagjældende Klassers øvrige Disciple undervises i Latin og Græsk, erholde fælles Extraundervisning i følgende Sprog og Videnskabsfag: Dansk, Engelsk, Historie, Geographi, geometrisk Tegning, Naturhistorie og Naturlære.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de enkelte Lærefag vil sees af efterstaaende Tabel, paa

hvilken A og B ved VII Klasse betyder ældste og yngste Afdeling, S og R ved III, IV og V Klasse studerende og ikke-studerende Disciple.

Fagene.	I.		III.		IV.		V.		VI.	VII.		Summa.
			S.	R.	S.	R.	S.	R.		A.	B.	
Dansk	6	5	3		2	1	2	1	2	2		23
Tydsks	5	4	3		3		3		3		"	21
Fransk	"	5	4		3		3		3		"	18
Engelsk	"	"		4		3		3	"	"	"	7
Latin	"	"	8		9		9		9	10		45
Græsk	"	"	"		5		5		5	6		21
Hebraisk	"	"	"		"		"		"	3	3	6
Religion	3	2	2		2		2		2	2		15
Historie	4	4	3		3	2	3	2	3	4		26
Geographi	3	2	2		1	1	2	1	2	"		13
Regn. og Mathem.	4	4	4		4	1	4	1	4	4	4	33
Naturlære	"	"	"			3		3	"	3		6
Naturhistorie	3	3	2		2	1	2	1	2	"		15
Skrivning	4	3	2		1		"		"	"		10
Tegning	2	2	2		"		"		"	"		6
Sang	1	1	1		1		1		1	1		4
Gymnastik	2	2	2		2		2		2	2		6
Ialt ugentl. Timer	37	37	38	34	38	36	38	36	38	37	37	

Undervisningens Fordeling paa Lærerne har været følgende:

1. Rector: Dansk, Latin og Græsk i VII Kl. 18 Tim.
2. Overlærer Ekerøth: Mathematik i IV--VII Kl., Naturlære med de ikke-studerende Disciple af IV og V Kl. og med VII Kl. 27 —
3. Overlærer Thornam: Latin i III og IV Kl., Græsk i V Kl., Engelsk med de ikke-studerende Disciple af III—V Kl. 29 —

4. Adjunct Schmidt: Geographi i I—VI Kl., Regning i I—III Kl.	25 Tim.
5. Adjunct Jørgensen: Historie i III—VII Kl., Naturhistorie i III—VI Kl.	27 —
6. Adjunct Bisted: Fransk i II—VI Kl., Na- turhistorie i I og II Kl.	24 —
7. Adjunct Bruun: Tydsk i I—VI Kl., Skriv- ning i III og IV Kl.	24 —
8. Adjunct Müller: Dansk i I og II Kl., He- braisk i VII Kl. A og B, Historie i I og II Kl.	25 —
9. Adjunct Bøggild: Latin i V og VI Kl., Græsk i IV og VI Kl., Skrivning i I og II Kl.	35 —
10. Adjunct Scharling: Dansk i III—VI Kl., Religion i I—VII Kl.	25 —
11. Timelærer Nielsen: Tegning i I—III Kl.	6 —
12. Syngelærer Mørch: Sang i hele Skolen	4 —
13. Toldassistent Atterup: Gymnastik i hele Skolen	6 —

2. Ifølge Rectors Indstilling bifaldt Ministeriet under 17de August f. A., at Balslevs Udvikling af Luthers Katechismus maatte indføres i Iste og 2den og senere successivt i 3die og 4de Klasse istedenfor Balles Lærebog, samt at Balslevs Bibelhistorie maatte benyttes i Iste Klasse istedenfor Herslebs mindre Bibelhistorie.

3. Følgende Pensa ere i Aarets Løb gjennem-
gaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I Kl. Hjorts Børneven (S. 80—248) er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og sproglig Analyse. Af samme Bog ere 15 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære er læst indtil Ordstillingen, med Forbigaaelse af de fleste Anmærkninger. 3 Stile ere skrevne om Ugen og have bestaaet i Dictat og Oversættelse fra Tydsk. — II Kl. Hjorts Børneven (S. 233—292, 483—533, 620—691) er benyttet paa samme Maade, som i foregaaende Klasse. Af Skoubøe's „udvalgte Digte til Udenadslæren“ ere 16 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære er læst og repeteret. 2 Stile ere skrevne om Ugen og have afvejlende bestaaet i Dictat, Gjengivelse af en Fortælling, Oversættelse fra Tydsk og grammatikalske Øvelser. — III Kl. Holsts prosaiske Læsebog (S. 1—17 og 254—285) er benyttet til Oplæsning, sproglig Analyse og Øvelse i at gjengive og udvikle det Læste. Af Sammes poetiske Læsebog (S. 88, 101—104 og 114—137) ere endel Digte gennemgaaede og 4 længere Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære repeteret. 1 Stil ugentlig, hvis Indhold afvejlende har været Fortælling, Beskrivelse, Gjengivelse efter Verdenshistorien og Naturhistorien, Omskrivning i Prosa af et Digt, undertiden en let Tankeudvikling, f. Ex. Forklaring af et Ordsprog. — IV Kl. Holsts prosaiske Læsebog S. 189—209. Sammes poetiske Læsebog S. 138—157; et Par Digte ere lærte udenad. Den nordiske Mythologi er gennemgaaet efter Dorphs Omrids, flere Sagn fortalte og jevnside hermed af „Nordens Guder“ læst og forklaret „Thors Reise til Jotunheim.“ 1 Stil ugentlig af fortællende

eller beskrivende Indhold, hvortil Æmnet jevnlig har været taget fra de forskjellige Skolefag; undertiden en lettere Begrebsudvikling. De 17 første Lectioner af Borgens „Veiledning til Udarbejdelser i Modersmaalet.“ — V Kl. Oehlenschlägers Vaulundurs Saga og Aladdin; Holbergs Jacob von Thybo; Niauxs Saga efter Flors Læsebog; nogle af E. Bøghs comiske Fortællinger. Det Læste er benyttet dels til mundlig dels til skriftlig Gjengivelse. Dorphs Mythologi er repeteret og jevnside med flere Partier læste af „Nordens Guder“. Af Borgens Veiledning ere de vigtigste Partier fra 21de til 33te Lection gennemgaaede. I Stil om Ugen. De ikke-studerende Disciple af denne og den foregaaende Klasse have desuden læst Poul Møllers „En Students Eventyr“, Oehlenschlägers „Palnatoke“ og Brudstykker af „Hrolf Krake“, St. Blichers „Himmelbjerget“. Ligeledes have de særligt hver anden Uge skrevet en Stil, hvortil Æmnet sædvanlig har været taget fra et af de realistiske Lærefag. — VI Kl. Den danske Literaturs Historie indtil Ewald er læst efter Thortsens Haandbog; særlig ere Afsnittene om Kjempeviserne, Holberg og Rahbek gennemgaaede og oplyste ved Læsning af den derhen hørende Literatur. Til Literaturens Historie under Frederik den 5te og Christian den 7de ere Brudstykker af Rahbeks danske Læsebog benyttede som oplysende Exempler. Hertz's „Svend Dyrings Huus“, Heibergs „De Uadskillelige“, Paludan-Müllers „Kalanus“ og Brudstykker af Poul Møller ere læste. 2 skriftlige Udarbejdelser om Maaneden. — VII Kl. Thortsens Literaturhistorie fra Ewald indtil Enden. Dorphs

Omrids af den nordiske Mythologi. Udarbejdelser ere skrevne over følgende Opgaver:

1. Om Tropenaturens Indflydelse paa Menneskeaanden.
2. Hvorledes vort daglige Liv og vort udvortes Kald kan blive en Gudstjeneste.
3. Kritik over Ciceros Tale for Milo.
4. Det classiske Studiums Betydning for den almindelige videnskabelige Dannelse.
5. Efterat der er givet en Oversigt over Indholdet af Platons „Apologia Socratis“, undersøges, hvorvidt Dommen over Socrates var retfærdig.
6. Historisk Oversigt over Kampene imellem Christendommen og Islamismen.
7. Hvilke Kunster og Videnskaber bleve især dyrkede af Romerne?
8. At udvikle det Eiendommelige ved P. Møllers Novelle „En Students Eventyr“ samt characterisere de deri forekommende Personer.
9. Udvikling af de moralske Begreber: Frihed, Synd, Anger.
10. Charakteristik af Menneskets forskellige Livsaldere.
11. Hedenskabets og Jødedommens forskellige Forhold til Christendommen.
12. Udsigt over de europæiske Staters Colonialvæsen.
13. Hvilken Vigtighed og Interesse have de os fra Middelalderen levede danske Folkesange (sædvanlig kaldte Kjempeviser) for vor Tid?
14. Om Indflydelsen af vor Legemstilstand paa vort aandelige Liv.
15. Den videnskabelige Dannelses Værd.

Tydsk.

I Kl. Banks Læsebog, Iste Del, S. 13—53, 68—91 og 99—149. Af Bruuns Grammatik er læst det Vigtigste af Formlæren. I Gang om Ugen Dictat. — II Kl. Banks Læsebog, Iste Del, S. 193—299. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren, med Forbigaaelse af af enkelte mindre vigtige Paragrapher, og af Syntaxen det Vigtigste af Casuslæren (Kap. 1—5 og Kap. 7). I Gang om Ugen skriftlig Øvelse, enten Dictat af det Læste eller Besvarelse af en grammatikalsk Opgave. — III Kl. Banks Læsebog S. 240—263,

Hjorts S. 21—112 og S. 134—155. Af Bruuns Grammatik samme Pensum som i foregaaende Klasse. I Stil om Ugen efter Wolles Materialier (S. 25—42). De skrevne Stile ere, efter at være rettede og gennemgaaede, lærte udenad. — IV Kl. Hjorts Læsebog S. 164—173 og S. 186—285; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ de med Stjerne betegnede Stykker indtil Romantikerne. Af Bruuns Grammatik er det Vigtigste af Moduslæren (Cap. 9—11) læst, Formlæren og det tidligere Læste af Syntaxen repeteret. Lorenzens Stiløvelser ere benyttede dels til mundtlig Oversættelse (Nr. 6—11 og 19—20) dels, 1 Gang om Ugen, til Stil (Nr. 1—5 og 12—13). — V Kl. Hjorts Læsebog S. 291—446; Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ S. 155—184 og S. 207—221. Desuden har hver af Disciplene en Gang om Maanedn opgivet et paa egen Haand læst Stykke, mest af fortællende Indhold. Bruuns Grammatik er læst fuldstændigt, Orddannelseslæren efter det i Programmet for 1855 meddelte Omrids. Lorenzens Stiløvelser ere benyttede dels til mundtlig Oversættelse (Nr. 25—29, 35—39, 45—49, 55—59 og 65—66), dels, 1 Gang om Ugen, til Stil. — VI Kl. Hjorts Læsebog S. 415—459 og S. 526—590; Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ S. 1—140, 184—206 og 222—269. Desuden har hver af Disciplene en Gang om Maanedn opgivet et paa egen Haand læst Stykke af en eller anden tysk Forfatter. Lorenzens Stiløvelser ere benyttede dels til mundtlig Oversættelse (Nr. 75—79, 85—89, 95—99 og 105—109) dels, 1 Gang om Ugen, til Stil. Efter Manuscript er læst en ganske kort Fremstilling af den tyske Litera-

turs vigtigste Phænomener, hvormed saavidt muligt har været forbundet Oplæsning af mindre Brudstykker af de omhandlede Forfattere.

Fransk.

II Kl. Borrings Læsebog for Begyndere S. 1—57, 62—82, 85—112. Elementerne af Formlæren efter Abrahams's Grammatik. — III Kl. Borrings Læsebog for Mellemlasserne fra S. 174 indtil Bogens Ende. Formlæren efter Abrahams's Grammatik med Forbigaaelse af enkelte Partier. — IV Kl. Lassens Læsebog for de lavere Klasser S. 1—135. Samme Bog S. 175—189 er benyttet til Oversættelse fra Dansk til Fransk. Efter Abrahams's Grammatik er Formlæren repeteret og af Ordføiningslæren læst § 159—235. — V Kl. Brødrene Bjerrings *Recueil de morceaux en prose* læst fuldstændigt; Borrings *Album littéraire* S. 159—237. Enkelte Afsnit af Formlæren og §§ 159—235 af Ordføiningslæren ere repeterede; desuden er læst fra § 236—384. I Stil om Ugen efter Sibberns Stiløvelser, 2det Afsnit. Nogen Tid er anvendt til at prøve Disciplene i deres private Lecture. — VI Kl. Borrings *Album littéraire* S. 159—253. Af Sammes *Études littéraires* er læst de fleste prosaiske Stykker af det 18de og 19de Aarhundredes Forfattere indtil Jules Janin. Af Abrahams's Grammatik er læst §§ 337—378 og 385—413; saavel Formlæren som Ordføiningslæren ere fuldstændigt repeterede. I Stil om Ugen efter Sibberns Stiløvelser, 3die Afsnit. Desuden have Disciplene udenfor Skolen læst forskellige franske Skrifter eller Brudstykker af saadanne.

Engelsk.

De ikke-studerende Disciple B (yngste Parti). Repps *English stories* S. 1—90. Af Fistaines Parleur Formlæren. 1 Stil om Ugen i sidste Halvaar. — A (ældste Parti). Rothwells *The english reader* S. 78—176. Af Fistaines Parleur Formlæren og nogle Samtaler. 1 Stil om Ugen.

Latin.

III Kl. Af Borgens Læsebog er læst de 4 første Afsnit, 16 Fabler og af 6te Afsnit Nr. 1—37. Af Madvigs Sproglære det Vigtigste af Bøiningslæren. — IV Kl. Af Borgens Læsebog er læst 6te Afsnit og 42 Stykker af 7de Afsnit; Jacobs's og Dörings „Lateinisches Elementarbuch“, 2det Bind, S. 1—48; 2den Bog af Cæsars Gallerkrig. Af Madvigs Sproglære Formlæren og det Vigtigste af Ordføiningslæren. 2 Stile om Ugen. — V Kl. 1ste Bog af Cæsars Gallerkrig; Sallusts Catilina; omtrent 500 Vers af Ovids Forvandlinger. Af Madvigs Sproglære: Lydlæren, Bøiningslæren og Ordføiningslærens 1ste Afsnit. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Latin efter Ingerslevs Materialier. 2 Stile om Ugen, 1 Version hver Maaned. — VI Kl. 21de og 22de Bog af Livius. Madvigs Sproglære med Forbigaaelse af Lydlæren. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Latin efter Ingerslevs Materialier. 2 Stile om Ugen, 1 Version hver Maaned. — VII Kl. Ciceros Tale for Milo og 1ste Bog *de officiis*; 21de og 22de Bog af Livius; 5te og 6te Bog af Virgils *Æneide*; 2den Bog af Horats's *Oder*. Det ældste Parti har desuden

repeteret: Ciceros Taler for S. Roscius fra Ameria, for det Maniliske Lovforslag, for Ligarius og Deiotarus samt hans 4 Taler imod Catilina; 2den og 3die Bog af Livius; Tacitus's Agricola; Iste Bog af Ciceros *Tusculanæ disputationes*; 2den Bog af Seneca *de beneficiis*; 3die Bog af Virgils Æneide; Iste Bog af Horats's Oder og Iste Bog af hans Breve. Madvigs Sproglære. Bojesens Antiquiteter. 2 Stile om Ugen eller istedenfor den ene af og til en Version. Til extemporal Oversættelse fra Latin paa Dansk er benyttet Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere.

Græsk.

IV Kl. Bergs Læsebog for de første Begyndere fuldstændigt; af samme Forfatters Læsebog for andet Aars Coursus de to første Afsnit udtoisvis. Af Tregders Formlære er læst det Vigtigste af Lydlæren og Bøiningslæren i den almindelige Dialekt. — V Kl. Bergs Læsebog for andet Aars Coursus, 5te Afsnit; Xenophons Cyropædi, Iste Bog. Tregders Formlære repeteret; Madvigs Ordføiningslære benyttet til Henvisning. — VI Kl. Xenophons „Erindringer om Sokrates“, Iste Bog; Herodots 8de Bog. Tregders Formlære repeteret. Hovedreglerne af Madvigs Ordføiningslære indtil Infinitiv. — VII Kl. Herodots 8de Bog; Platons *Apologia Socratis*; Odysseens 13de og 14de Bog. Det ældste Parti har desuden repeteret: Herodots 7de Bog; Xenophons „Erindringer om Sokrates“, 4de Bog; Demosthenes's 5te og 6te philippiske Tale; 9de—12te Bog af Odysseen. Gramma-

tiken repeteret. Det ældste Parti har desuden læst Bojesens Antiquiteter og Tregders Literaturhistorie.

Hebraisk.

VII Kl. B. De 16 første Kapitler af Genesis. Formlæren efter Whitte. — VII Kl. A. Genesis; de 15 første Psalmer. Whittes Sproglære.

Religion.

I Kl. Luthers Katechismns. Balslevs Bibelhistorie. Iste Mosebog er benyttet til Oplæsning. 9 Psalmer, passende til Katechismens Hovedstykker, ere lærte udenad. — II Kl. Balslevs „Forklaring til Luthers Katechismus“, Iste Hovedstykke (§ 1—54). Herslebs større Bibelhistorie, fra Begyndelsen indtil 4de Periode (Samuels Tid). Nogle Psalmer ere lærte udenad. — III Kl. 5te, 6te og 8de Kapitel af Balles Lærebog i Forbindelse med nogle Psalmer. Herslebs Bibelhistorie fra 4de Periode (Samuels Tid) indtil 3die Afdeling (det jødiske Folks Historie tilende). — IV Kl. Balles Lærebog, 7de Kapitel; af det Øvrige ere de vigtigste Dele repeterede. Den evangeliske Historie er læst efter Herslebs Bibelhistorie med jævnlig Benyttelse af det nye Testamente. — V Kl. De to første Kapitler af Gads Lærebog. Udsigt over det gamle Testaments Bøger og Repetition af den jødiske Historie efter Hersleb. — VI Kl. Gads Lærebog fra 3die Kapitel til 4de Kapitel II (S. 97—196). „Apostlernes Gjerninger“ er læst og forklaret efter det nye Testamente og dernæst lært efter Udtoget i Herslebs

Bibelhistorie. Efter denne er ogsaa læst Udsigten over det nye Testamentes Bøger, af hvilke Romerbrevet er gennemgaaet i dets vigtigste Partier efter N. T. — VII Kl. Marci Evangelium er læst i Grundsproget og gennemgaaet saaledes, at de christelige Hovedlærdomme derved ere blevne behandlede. Gads Lærebog er repeteret; den sidste Del af den (fra 4de Kapitel II) desuden særlig gennemgaaet som Nyt for det yngste Parti af Disciplene. Udsigt over Kirkehistorien efter Mørk-Hansens Lærebog.

Historie.

I Kl. Oldtidens og Middelalderens Historie efter Kofods fragmentariske Lærebog. — II Kl. Middelalderens og den nyere Historie efter samme Lærebog. — III Kl. Den gamle Historie efter Bohrs Lærebog. — IV Kl. Middelalderens Historie efter Bohrs og Allens Lærebøger. — V Kl. Den nyere Tids Historie indtil Revolutionen 1789 efter samme Lærebøger. De ikke-studerende Disciple af denne og foregaaende Klasse have desuden repeteret den nyeste Tids Historie fra 1789 efter Kofods fragmentariske Lærebog og Danmarks Historie efter Allen. — VI Kl. Den nyeste Tids Historie (fra 1789) efter Bohr og Allen. Repetition af Oldtidens Historie. — VII Kl. Oldtidens Historie og den nyere Tids Historie fra 1648 til Nutiden efter Bohr og Allen; ved enkelte Afsnit af Oldtidens Historie er ogsaa Thrige benyttet. Det ældste Parti har desuden repeteret Middelalderens og den nyere Tids Historie indtil 1648.

Geographi.

I Kl. Oversigt over hele Jordbeskrivelsen efter Ingerslevs mindre Lærebog. — II Kl. Rimestads Geographi S. 1—87 og S. 199—216. — III Kl. Europa efter Velschows Lærebog. Den gamle Geographi er gennemgaaet efter Kieperets Atlas ved Læsningen af Oldtidens Historie. — IV Kl. Asien efter Velschow. — V Kl. Asien, Afrika, Amerika og Australien efter samme Lærebog. De ikke-studerende Disciple af denne og foregaaende Klasse have desuden repeteret Europas Geographi. — VI Kl. Hele Geographien efter Velschow. Den gamle Geographi efter Kønigsfeldt.

Mathematik.

De tre nederste Klasser ere øvede i praktisk Regning efter Mundts Regnebog, I Kl. indtil S. 35, II Kl. fra S. 22—60 og fra S. 87—100, III Kl. fra S. 60—87. Sidstnævnte Klasse har desuden havt Øvelse i Bogstavregning. — IV Kl. Ramus's Arithmetik S. 1—35. Mundts Plangeometri S. 1—50. — V Kl. Ramus's Arithmetik S. 35—103. (med Forbigaaelse af Adskilligt). Mundts Plangeometri S. 50—114. — VI Kl. Ramus's Arithmetik S. 113—189 (med Forbigaaelse af Adskilligt). Mundts Plangeometri S. 115—198. — VII Kl. B. Efter Jürgensens Arithmetik: Rækker, Kjædebrøk og Logarithmer. Plantrigonometrien efter Ramus. Mundts Stereometri. — VII Kl. A. Stereometrien tilende. Steens matematiske Geographi samt nogle Afsnit af Olufsens Astronomi. Repetition af det hele matematiske Pensum.

Naturlære.

Med de ikke-studerende Disciple af IV og V Kl. er gjennemgaaet Læren om Ligevægten, Faldet, Pendulet og Varmen (med stadigt Hensyn til deres Mangel paa matematiske Forkundskaber). — VII Kl. Den chemiske Physik efter Müller. Ældste Afdeling har desuden repeteret den mechaniske Physik efter Ørsted.

Naturhistorie.

I Kl. De tre første Klasser af Bendyrene efter Strøms Læsebog. — II Kl. Pattedyrene og Fuglene efter Bramsens og Dreiers Lærebog. — III Kl. Krybdyr og Fiske samt Repetition af Pattedyr og Fugle efter samme Lærebog. Den specielle Botanik efter Petits Lærebog. — IV Kl. Den almindelige Botanik efter Bramsens og Dreiers Lærebog, den specielle efter Petit. Indledningen til Hvirveldyrene efter Lütkens „Dyreriget“. — V Kl. De hvirvelløse Dyr efter Lütken. Repetition af Botaniken. De ikke-studerende Disciple af denne og foregaaende Klasse have desuden gjennemgaaet Hvirveldyrene, det Almindelige efter Lütken, det Specielle efter Bramsen og Dreier. — VI Kl. Repetition af Zoologien og Botaniken. Oversigt over Forverdenens Dyr efter Jørgensens Fremstilling i Programmet for 1853.

V. Videnskabelige Samlinger.

I. SKOLEBIBLIOTHEKET.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Program meddelte Fortegnelse er Skolens Bogsamling bleven forøget med følgende nye Skrifter, af hvilke de med * betegnede ere sendte fra Ministeriet:

- * Aarsberetninger fra det Kgl. Geheimearchiv. 2 B. 1 H. Kbh. 1856 og 2 H. Kbh. 1857.
- Æschylos, Agamemnon, erkl. von F. W. Schneidewin. Berlin 1856.
- Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskriftselskab. 1855. Kbh.
- Annuaire des deux mondes. 1856—57. Paris.
- Apuleii Psyche et Cupido. Rec. et emend. O. Jahn. Lips. 1856.
- Aristophanes, Ausgewählte Komoedien, erkl. von Th. Kock. 3 B. Berlin 1856.
- Aus der Natur. 10 B. Leipzig 1857.
- * Bränniche, A., Om den akute Tuberkulose. Kbh. 1857. (Doctordisp.)
- Bulwer, E. L., Address to the associated societies of the University of Edinburgh. Edinburgh and London 1854.
- Cæsaris, C. I., commentarii de bello Gallico, erkl. v. F. Kraner. Berlin 1855.
- — de bello civili, erkl. v. F. Kraner. Berlin 1856.
- — — Mit Anmerk. v. J. C. Held. Sulzbach 1856.
- Cæsar, J., Zeitschrift f. d. Alterthumswissenschaft. 15 Jahrg. Wetzlar 1857.
- Ciceronis, M. T., scripta quæ manserunt omnia. Recogn. R. Klotz. P. 1—5. Lips. 1851—56.
- epistolæ selectæ. Mit Anm. v. K. F. Süpfle. Karlsruhe 1856.
- de officiis libri III. Erkl. v. O. Heine.
- Tusculanarum disputationum libri V. Erkl. v. G. A. Koch. 1—2 H. Hannover 1854—57.
- Dindorfii, G., annotationes ad Euripidem. P. I et II. Oxonii 1829—40.
- * Erslev, Th. H., Supplement til „Almindeligt Forfatterlexicon

- for Kongeriget Danmark med Bilande^a. 4—5 H. Kbh. 1856—57.
- Euripidis tragoediæ. Rec. et commentariis instr. A. J. E. Pflugk. Vol. I—II. Gothæ 1830—42.
- *Forchammer, G., Oversigt over det kgl. danske Videnskaberne Selskabs Forhandlinger i 1856 (Nr. 1—8) og i 1857 (Nr. 1—4).
- Friis, C. B., Landsbyskolen efter den bestaaende Lovgivning. Aalborg 1857.
- Friis, S., Veiledning for dem, der ville besøge Roskilde Domkirke. Roskilde 1858.
- Gerhard, E., Ueber die Hesiodische Theogonie. Berlin 1856.
- Goldschmidt, M., Nord og Syd, et Ugeskrift. 1857. Kbh.
- *Hansen, E., Kort Fremstilling af den i praktiske Øiemed anvendelige Undersøgelse med Øienspeilet og de ved denne Undersøgelse indvundne Resultater. Kbh. 1857. (Doctordisp.)
- Helweg, L., Den danske Kirkes Historie til Reformationen. 1 H. Kbh. 1857.
- Hermann, K. F., Culturgeschichte der Griechen und Römer. 1—2 Th. Göttingen 1858.
- Herodot. Mit erkl. Anm. von K. W. Krüger. 4—5 H. Berlin 1856.
- Hesiodi theogonia. Rec. E. Gerhardius. Berolini 1856.
- Horatius Flaccus, Q. Ed. F. Ritter. Vol. I—II. Lips. 1856—57.
- Episteln, Istes Buch, lat. u. deutsch mit Erläuterungen von L. Döderlein. Leipzig 1856.
- *Howitz, F., Om Ventilationen af Hospitaller. Kbh. 1857. (Doctordisp.)
- Humboldt, A. v., Kosmos. 4 B. Stuttgart u. Tübingen 1853.
- Kalkar, Ch. H., Den evangeliske Missions Historie. Kbh. 1857.
- Kierkegaard, S., Stadier paa Livets Vej. Kbh. 1858.
- Kort Udsigt over det philologisk-historiske Selskabs Virksomhed i Aaret 1856—57. Kbh.
- *Krabbe, H., Om Phosphorsyremængden i Urinen og om de phosphorsure Jordarters Udfældning deraf ved Kogning. Kbh. 1857. (Doctordisp.)
- Lassen, H. C. F., Opgaver til tydske Stile. Odense 1857.
- Leunis, I., Synopsis der drei Naturreiche. 1 Th. 1 H. u. 2 H. 1 Abth. Hannover 1856—57.
- Lind, P. E., Christendommens Indflydelse paa de occidentalske Folkeslags sociale Forhold fra Aar 500 til 814. Kbh. 1858.

- Livii, T., ab urbe condita libri XXI et XXII. Mit Anmerkungen von E. W. Fabri. Neu bearbeitet von H. W. Heerwagen. Nürnberg 1851.
- liber XXIII et XXIV. Rec. et comment. instr. E. G. Fabri. Norimbergæ 1840.
- Lütken, Chr. F., Oversigt over Gronlands Echinodermata. Kbh. 1857.
- Macaulay, T. B., Englands Historie fra Jacob den Andens Thronbestigelse. Paa Dansk ved W. Bauditz. 21—31 H. Kbh. 1856—58.
- Madvigs lateinische Sprachlehre für Schulen. Für die unteren und mittleren Klassen der Gymnasien bearbeitet von Dr. G. Tischer. Braunschweig 1857.
- * — Om de grammatikalske Betegnelser Tilblivelse og Væsen, andet og sidste Stykke. Kbh. 1857. (Universitetsprogr.)
- Mätzner, E., Französische Grammatik mit besonderer Berücksichtigung des Lateinischen. Berlin 1856.
- * Meddelelser fra det statistiske Bureau. 3die Samling. Kbh. 1856.
- Molbech, C., Dansk Ordbog, 2den Udg., 7 H. Kbh. 1857.
- Blandede Skrifter, 2den Samling. 4 B. Kbh. 1856.
- Møller, P. L., Det nyere Lystspil i Frankrig og Danmark. Kbh. 1858.
- Mützel, W. J. C., Zeitschrift für das Gymnasialwesen. 11 Jahrg. Berlin 1857.
- Nielsen, R., Philosophisk Propædæutik i Grundtræk. Kbh. 1857.
- Nordisk Conversationslexicon. 1—10 H. Kbh. 1857—58.
- Nordisk Universitets-Tidskrift. 3 Aarg. 1857.
- Philologus, Zeitschrift für das classische Alterthum. 10—11 Jahrg. Göttingen 1856—57.
- Prescott, W. H., Samtlige Skrifter, overs. fra Engelsk af L. Moltke. II—III. Kbh. 1857—58.
- Ramus, C., Grundtræk af Astronomien. Udg. af A. Steen. Kbh. 1857.
- Revue des deux mondes. 26e année. Paris 1857.
- * Rietz, J. E., Skånska skolväsendets historia. Lund 1848.
- Rigsdagstidende. 9de Session. 1857. Kbh.
- Rimstad, C. W., Lærebog i Geographi til Brug ved Undervisningen i lærde Skoler og Realskoler. Kbh. 1857.
- Rosing, S., Engelske Læsestykker, udvalgte af „Evenings at home“. Kbh. 1857.
- Sainte-Beuve, Étude sur Virgile. Paris 1857.
- Sallustii-Crispi, C., Catilina, Jugurtha, historiarum frag-

- menta. *Recogn. et succincta annot. illustr.* F. Kritzius. Lipz. 1856.
- Scharling, C. E., og C. T. Engelstoft, *Nyt theologisk Tidsskrift.* 8 B. Kbh. 1857.
- * Scharling, E. A., *Bidrag til at oplyse de Forhold, under hvilke Chemien har været dyrket i Danmark.* Kbh. 1857. (Universitetsprogr.)
- * Schwartzkopf, C. F., *Kongelige Rescripter og Resolutioner, Love og Expeditioner, Geistligheden i Danmark vedkommende.* Ny Række. 3—4 Bd. Kbh. 1857.
- Seibert, C. G., *Griechenthum und Christenthum.* Barmen 1857.
- Sibbern, G., *Om Humanisme.* Kbh. 1858.
- Silius Italicus, C., *Punischer Krieg, verdeutsch von F. H. Bothe.* Stuttgart 1857.
- * Stadfeldt, S. A. N., *Nogle Jagttagelser om Glykosurien.* Kbh. 1857. (Doctordisp.)
- * Statistisk Tabelværk. Ny Række. 12 B. 2 Afd. og 13—14 B. Kbh. 1856—57.
- Steen, A., *Sphærisk Trigonometri.* Kbh. 1858.
- * Stephani, H., *thesaurus linguæ græcæ.* Vol. I fasc. 6. Vol. VIII. fasc. 4—5. Paris.
- Steenstrup, M. G. G., *Dansk Maanedsskrift.* 4 B. Kbh. 1857.
- Stieler, A., *Hand-Atlas. Neue Bearbeitungen aus dem Jahre 1857.* 3 Karten. Gotha 1858.
- Streuber, W. T., *Der Zinssuss bei den Römern.* Basel 1857.
- Thortsen, C. A., *Udsigt over den danske Litteratur indtil Aaret 1814.* Kbh. 1854.
- Tragicorum græcorum fragmenta recens.* A. Nauck. Lips. 1856.
- Trap, I. P., *Statistisk-topographisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark.* 5—6 H. Kbh. 1856.
- Ugeskrift for den evangeliske Kirke i Danmark,* udg. af I. M. L. Hjort. 1857, 2 B. 1858, 1 B. Kbh.
- Welcker, F. G., *Griechische Götterlehre.* 1 B. Göttingen 1857.
- * Westergaard, N. L., *Nyt historisk Tidsskrift,* udg. af den danske historiske Forening. 6 B. 2 H. Kbh. 1856.
- Whitte, H. K., *Hebraisk Sproglære til Skolebrug.* Kbh. 1857.
- Wiese, L., *Deutsche Briefe über Englische Erziehung.* Berlin 1855.
- Vischer, F. T., *Æsthetik.* 3 Th. 2 Abschn. 2—5 H. Stuttgart 1853—57.

Desuden har Bibliotheket modtaget Programmer fra de lærde Skoler i Danmark og Hertugdømmerne for 1857 og fra de lærde Skoler i Norge for 1856.

2. DISCIPELBIBLIOTHEKET

har i dette Aar modtaget følgende Tilvæxt:

Andersen, H. C., Nye Eventyr og Historier. 1 og 2 Samling. Kbh. 1858.

Bernhard, G., Samlede Noveller og Fortællinger. 24 Levering. Kbh. 1857.

Bjornsterne Bjørnson, Synnöve Solbakken. Christiania 1857.

Brandt, C. I., Den danske Rimkronike. Kbh. 1858.

Bulwer, E. L., Eugen Aram, overs. af F. Schaldemose. 1—3 D. Kbh. 1857.

— Pigen i Lyon, Skuespil, overs. af N. V. Dorph. Kbh. 1857.

— Leila, overs. af F. Schaldemose. Kbh. 1857.

— Harold, overs. af F. Schaldemose. 1—3 D. Kbh. 1857.

— Zanoni, overs. af L. Moltke. 1—2 D. Kbh. 1857.

— Den sidste Lehnsgreve, overs. af F. Schaldemose. 1—4 D. Kbh. 1856.

— Godolphin, overs. af L. Moltke. 1—2 D. Kbh. 1858.

Bogh, E., Syv Forelæsninger. Kbh. 1857.

Dickens, C., Lille Dorrit, overs. ved L. Moltke. 1—2 B. Kbh. 1856.

Fabricius, O., Underholdning for Menigmand. 2—3 Aarg. Horsens 1855—56.

Fibiger, J., Johannes den Døber, en christelig Tragedie. Kbh. 1857.

Goethe, J. W., Torquato Tasso. Stuttgart u. Augsburg 1856.

— Iphigenie auf Tauris. Stuttgart u. Augsburg 1855.

Hansen, F. J., Poetiske Skrifter, udg. af F. L. Liebenberg. 1—2 D. Kbh. 1856—57.

Hauch, C., Kongens Yndling, Skuespil. Kbh. 1858.

Hoffmann, E. T. A., Gesammelte Schriften. 1—12 B. Berlin 1857.

Holberg, L., Niels Klims underjordiske Reise, fra Latin overs. af N. V. Dorph. Kbh. 1857.

— 120 Epistler, udg. af F. Fabricius. Kbh. 1858.

- Lassen, H., Den sidste europæiske Krig. Haderslev 1858.
 Layard, A. H., Opdagelserne i Niniveh, overs. af L. Moltke. Kbh. 1857.
 Markmann, J. W., Hvorledes England blev erobret og bebygget af de Danske. Haderslev 1857.
 Mortensen, H., Om Plantesamlinger. Kbh. 1857.
 Munch, A., Lord William Russell, hist. Tragedie. Christiania 1857.
 Ovidius Naso, P., Forvandlinger, overs. af S. Meisling. Kbh. 1831.
 Rosenberg, C., Illustreret Verdenshistorie. 1—4 H. Kbh. 1858.
 Rosenhoff, C., Danmarks illustrerede Almanak for 1858. Kbh.
 Sage, 1e, Der hinkende Teufel, übers. von D. Barrasch. Berlin 1857.
 Scharling, P. J. C., Christelige Erindringer fra Rom. Haderslev 1857.
 Scott, W., Waverley, overs. af A. P. Liunge. Kbh. 1857.
 Théâtre français p. C. Schütz. XVI série 1—6 Livr. Bielefeld 1856—57.
 Tidsskrift for populaire Fremstillinger af Naturriget. 4 B. Kbh. 1857.
 Virgilius Maro, P., Æneiden, overs. af S. Meisling. 1—2 B. Slagelse 1824—26.
 Wolff, O. L. B., & C. Schütz, Nouveau musée français. 16 & 17 année. Bielefeld 1846—47.

Indtægt.

Beholdning fra forrige Aar	36 Rd. 36 Sk.
Bidrag af Deltagerne	92 - 32 -
	i Alt 128 Rd. 68 Sk.

Udgift.

Indkjøbte Bøger	66 Rd. 58 Sk.
Bogbinderarbejde	23 - 86 -
Trykning af en Katalog over Bibliotheket	7 - „ -
	i Alt 97 Rd. 48 Sk.
	Kassebeholdning 31 Rd. 20 Sk.

VI. Skolebeneficier og Legater.

Ifølge Rectors Indstilling have Skolens almindelige Beneficier for dette Skoleaar af Ministeriet været saaledes fordelte:

1. Høieste Stipendium 50 Rdlr.: 1. G. C. P. L. de Fontenay. 2. J. M. M. Grabow. 3. C. C. Ekeroth. 4. N. H. Jørgensen.

2. Mellemste Stipendium 35 Rdlr.: 1. J. P. C. Stephansen. 2. T. Peterseu. 3. J. P. Røwe. 4. G. P. H. Borch.

3. Laveste Stipendium 20 Rdlr.: 1. E. V. Bøttger. 2. C. P. T. Knudsen. 3. O. S. F. Wolder. 4. C. D. Danielsen. 5. C. E. Jensen. 6. L. Arntzen.

4. Fri Undervisning: 1. H. C. A. Lund. 2. E. A. T. E. Søeborg. 3. L. T. Mygind. 4. H. A. Hansen. 5. J. H. Leunbach. 6. J. Paludan. 7. H. H. W. Jensen. 8. F. V. Grüner. 9. J. S. Røwe. 10. H. F. Paludan. 11. C. Ø. Bergenhammer. 12. L. P. Fabricius. 13. M. C. Nielsen. 14. A. V. Kruse. 15. E. E. Arntzen.

Af det Beløb af 300 Rdlr., som Ministeriet ved Lov af 10de April 1855, om Nedlæggelsen af den lærde Skole i Kolding, § 3 er bemyndiget til i 5 Aar, fra bemeldte Skoles Nedlæggelse at regne, at anvende til Understøttelse for uformuende Disciple, der fra Kolding Skole formedelst dens Nedlæggelse ere gaaede umiddelbart over til andre lærde Skoler, har en Under-

støttelse af 30 Rdlr. atter i dette Skoleaar været tillagt Disciplen C. C. Ekeroth.

Det Davidsenske Legat, 2 Portioner paa 10 Rdlr. hver, tillagdes Disciplene G. C. P. L. de Fontenay og N. H. Jørgensen.

Af det Flensborgske Legat tilkjendtes overensstemmende med Fundatsen efter fuldendt Aarsprøve 1857 efternævnte Disciple de vedføjede Flidsbelønninger:

G. C. P. L. de Fontenay: Oehlenschlägers Tragedier.

C. C. Ekeroth: samme Værk.

Th. Petersen: Hertz's Digte.

H. F. Paludan: Ingemanns Valdemar Scir.

P. Tommerup: samme Skrift.

C. Nielsen: Ingemanns Erik Menveds Barndom.

M. C. Nielsen: samme Skrift.

Af Stipendieoverskudsfonden have fire af Skolens forhenværende Disciple, nemlig Stud. philol. P. Bang, Stud. theol. H. C. Leunbach, Stud. jur. Th. S. Rübner-Petersen og Stud. theol. A. Kirkeby erholdt Understøttelser, de to Førstnævnte af 60 Rdlr. og de to Sidstnævnte af 40 Rdlr. hver.

VII. Den nye Skolebygning.

Af den i Programmet for 1848 meddelte Beretning om den forrige Skolebygning vil sees, at det

egentlige Skolelocale, der hidtil kun havde havt 4 Læsestuer, i Aaret 1846, da en 5te og 6te Klasse oprettedes, erholdt en ikke ubetydelig Udvidelse, idet 2 til Rectorboligen hørende Værelser overlodes Skolen og derefter bleve benyttede, det ene til Naturaliecabinet, det andet til Læsestue for 5te Klasse, medens Bibliotheksværelset tillige maatte tjene til Læsestue for en af de andre Klasser. En ny Udvidelse foretoges i 1851 i Anledning af en 7de Classes Oprettelse, idet en af de større Læsestuer blev delt og den ene af de to derved fremkomne mindre Læsestuer forstørret ved Inddragelse af et Stykke af Corridoren ud mod Borgegaden, ligesom ogsaa 2 til Rectorboligen hørende Loftskamre bleve indrettede til Localer for den physiske Samling og for en Del af Skolebibliotheket.

Men, om disse Udvidelser i Forbindelse med de aarligt foretagne Reparationer end afljalp de øieblikkelige Forlegenheder, vare de dog ikke istand til for længere Tid at raade Bod paa Bygningens mangelfulde Tilstand i det Hele, og, da tilmed Skolens Freqvents efterhaanden tiltog, blev Trangen til et nyt og bedre Locale med hvert Aar stærkere.

Den 22de Januar 1855 forelagde Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet den da samlede Rigsdag et Lovudkast om Tilvebringelse af Midlerne til nye Skolebygninger for de lærde Skoler i Randers og Horsens og for Kathedralskolen i Ribe. Af de udførlige Motiver, der vare tiiføiede Lovudkastet, meddeles her følgende Brudstykke, der særligt angaaer Horsens Skole:

„Paa en af den forrige Direction for Universitetet

og de lærde Skoler derom nedlagt allerunderdanigst Forestilling blev det allerede ved Kongelig Resolution af 3die December 1847 allernaadigst bifaldt, at en ny Skolebygning med deri indrettet Rectorbolig samt et Gymnastikhus maatte opføres for Horsens Skole for en Udgift af indtil 35,278 Rdlr. 16 Sk. med Tillæg af, hvad Erhvervelse og Pilotering af Grunden til Bygningen vilde koste, dog saaledes, at nærmere allerhøieste Bestemmelse blev forbeholdt med Hensyn til Pladsen, hvor Bygningen skulde opføres. Det var nemlig, hvad dette sidste Punkt angik, i Universitetsdirectionens allerunderdanigste Forestilling bemærket, at det i oekonomisk Hensende vilde blive en ikke ringe Lettelse, om det maatte behage Hans Majestæt allernaadigst at overlade Skolen det i Horsens værende saakaldte Palais, som efter sin Beliggenhed midt i Byen vilde, naar dets Bygninger bleve nedrevne, afgive en fortrinlig Byggeplads, hvor den for den nye Bygning udkastede Plan uden Vanskelighed fra Pladsens Side lod sig udføre.

Om dette Anliggende bleve Forhandlinger med de vedkommende Autoriteter indledede, umiddelbart efterat den allerhøieste Resolution om Bygningens Opførelse var afgiven, og Resultatet af disse var, at den saakaldte Palaisbygning paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling blev ved allerhøieste Resolution af 12te August 1848 allernaadigst overladt til det lærde Skolevæsen uden Betaling. Bygningen var da af Armeens Intendantur tagen i Besiddelse til Feltlazareth og blev først i Aaret 1851, da denne Brug ophørte, overleveret til det lærde Skolevæsen.

Spørgsmaalet opstod da om, hvorledes der paa den hensigtsmæssigste Maade vilde være at forholde med Bygningen. Derom blev indledet Forhandling med de locale Autoriteter, af hvilke det, da Beliggenheden af Palaisbygningens Grund paa Byens Torv, det mest besøgte og larmfulde Sted i Byen, ikke turde ansees heldig for Skolebygningen, medens der paa den anden Side lod sig paavise paa tre forskjellige andre Steder fordelagtigt beliggende Byggepladser, blev antaget, at det Fordelagtigste og Tilraadeligste vilde være at sælge Bygningen*). Efterat Ministeriet havde yttret sig i samme Retning i en om Anliggendet nedlagt allerunderdanigst Forestilling, blev Ministeriet ved allerhøieste Resolution af 22de October 1851 allernaadigst bemyndiget til at foranstalte Palaisbygningen med dertil hørende Grund afhændet. Overensstemmende dermed blev Palaisbygningen i det paafølgende Aar solgt ved offentlig Auction og derved udbragt til 16,425 Rdlr. Foruden det betydelige Tilskud til Bestridelsen af Udgifterne til den nye Skolebygning, der saaledes ved den Kongelige Gave af Palaisbygningen er ydet, er Horsens By i sin Tid med stor Beredvillighed og Opoffrelse kommen den daværende Universitetsdirection imøde, da den i 1847 stod i Begreb med allerunderdanigst at andrage paa en ny Skolebygning Opførelse. Det blev dengang ved en igjennem det daværende Kongelige Danske Cancelli udvirket aller-

*) Det maa dog bemærkes, at Skolens Rector ikke delte den anførte Betænkelighed, men i sin derom afgivne Erklæring tilraadede at sælge Bygningerne for sig til Nedbrydelse med Forbehold af Skolens Eiendomsret til Grunden.

høieste Resolution tilladt, at der, som Bidrag til de Midler, der udfordredes til de fornødne Bygningsarbejder i Anledning af den Skolen tiltænkte Reform, maatte af Byens Kæmmerkasse eengang for alle udredes 2000 Rdlr. og af Byens Kirkekasse paa lignende Maade 3000 Rdlr. Endvidere blev der ved en frivillig Subscription af Byens og Omegnens Indvaanere tilveiebragt et Sammenskud i samme Øiemed, som efter den i April 1847 opgjorte Fortegnelse over de tegnede Bidrag udgjorde 3,123 Rdlr. Af dette sidste Beløb er indkommet 2,677 Rdlr., der tilligemed Bidragene fra Kæmmerkassen og Kirkekassen indsendtes til den almindelige Skolefond i Løbet af Aaret 1848.

Disse Bidrag ligesaavel som Kjøbesummen for den afhændede saakaldte Palaisbygning ere særligen opførte i den almindelige Skolefonds Regnskab og under en egen Conto frugtbargjorte, for saaledes at være til Disposition for det Øiemed, hvori de ere skjænkede.“

Loven selv udkom den 28de Marts 1855 og under 10de April næstefter blev det af Ministeriet meddelt Skolens Forstanderskab, at der i Medfør af samme maatte anvendes til Opførelse af en ny Skolebygning med Rectorbolig for Horsens lærde Skole og til Indkjøb af en passende Byggegrund ialt 33,000 Rdlr. Bygningsinspecteur Thielemann i Aarhus blev det overdraget at udarbejde Tegning og Overslag samt senere at lede Bygningsarbeidet.

Efterat dernæst en Byggeplads var valgt og indkjøbt i Løbet af Sommeren samme Aar, blev Arbeidet paabegyndt i Efteraaret, men led strax i Begyndelsen en ligesaa uforudset som beklagelig Afbrydelse, idet

Grunden ved Udgravning befandtes af en i flere Hensender saa mislig Beskaffenhed, at Bygningen ikke uden vidtløftig Pilotering og Forandringer i den udkastede Plan og selv da ikke uden Betænkelighed kunde opføres paa den. De videre i denne Anledning foretagne Undersøgelser førte til det Resultat, at det indkjøbte Grundstykke maatte forlades og søges afhændet, og at en ny Byggeplads blev udseet og indkjøbt i det paafølgende Foraar 1856. Den 30te Mai s. A. paabegyndtes Fundamenteringen og den 9de September derefter blev Krandsen sat paa den nye Bygning. I Foraaret og Sommeren 1857 indrettedes dens Indre, og med Begyndelsen af det nye Skoleaar var det egentlige Skolelocale færdigt til at tages i Brug.

Bygningerne bestaae af en Façadebygning paa to Etager (foruden Qvist i Midterpartiet til begge Sider og Kjelder) af $57\frac{1}{2}$ Alens Længde, 25 Alens Dybde, og et ved en Portbygning dermed forbundet Gymnastikhus ligeledes paa 2 Etager af 25 Alens Længde og 12 Alens Dybde. Skolelocalet indeholder 10 Læsestuer, nemlig 8 i Stue-Etagen og 2 i anden Etage*), hvert af 9 Alens Længde, 10 Alens Dybde og $5\frac{1}{4}$ Alens Høide samt en Syngestue af $13\frac{1}{2}$ Alens Længde med samme Dybde og Høide som Læsestuerne. Desuden ere Localerne for den physiske og naturhisto-

*) Den ene af disse er paa den hosføiede Tegning urigtigt betegnet som „den physiske Samling“, hvis Localer derimod er det tilstodende Ectfagsværelse. Ligeledes er i Stue-Etagen Tegne- og Syngestuen paa Tegningen urigtigt henlagt i den søndre istedenfor i den nordre Endegavl og omvendt er Lærernes Aftrædelsesværelse med den tilstodende Læsestue urigtigt henlagt i den nordre Endegavl istedenfor i den søndre.

riske Samling indrettede saaledes, at de tillige kunne benyttes som Læsestuer ved Undervisningen i de paa-gjældende Fag. En egen Solennitetssal findes her ikke, men Gymnastiksalen er rummelig nok for ogsaa at kunne benyttes ved festlige Leiligheder. Over Døren ved Hovedindgangen er sat som Indskrift: *Ut discat iuventus sapere et fari*. I Frontispicen er anbragt et Uhr, som i forrige Sommer, da Bygningen var sin Fuldendelse nær, velvilligt blev skjænket Skolen af endel Indvaanere i Horsens By. Legepladsen udgjør omtrent 1200 □ Alen. Dens Figur saavel som det Nærmere angaaende Bygningens Localiteter og Omgivelser vil sees af de vedføjede Tegninger.

Udgifterne ved det hele Bygningsforetagende have været følgende:

1. Kjøbesummerne for begge de indkjøbte Byggegrunde.....	9,125 Rd. „ Sk.
2. Bygningens Opførelse og Indretning.....	34,649 — 82 -
3. Andre ved Bygningsforetagendet foranledi- gede Udgifter	1,955 — 30 -
4. Anskaffelse af nyt Inventarium.....	1,853 — 12 -
	<hr/>
	i Alt 47,583 Rd. 28Sk.

Til Bestridelse af disse Udgifter have følgende Midler kunnet anvendes:

1. Efter Loven af 28de Marts 1855.....	33,000 Rd.
2. Efter Finantsloven for 1856—57.....	4,850 —
3. Senere indkomne frivillige Bidrag	428 —
4. Den Del af Kjøbesummen for den gamle Skole- bygning, hvormed denne overstiger det ved Lov af 28de Marts 1855 paaregnede Beløb	5,000 —
5. Kjøbesummen for den først indkjøbte, senere afhændede Byggeplads.....	3,620 —
	<hr/>

i Alt 46,898 Rd.

hvortil kommer den endnu uopgjorte Indtægt af Auc-

tion over casseterede Inventariestykker og muligvis enkelte andre mindre Indtægter.

Tirsdagen den 10de November om Formiddagen Kl. 11 fandt den høitidelige Indvielse af den nye Bygning Sted. Festen holdtes i Skolens Gymnastiksal, der i den Anledning var smykket med Blomster og Grønt. Stiftets Biskop Hs. Høiærvædighed Hr. Dr. theol. Brammer holdt Festtalen, i hvilken han udviklede, hvorledes Christendommen alene afgiver den rette Grundvold for den aandelige Skolebygning. Derefter holdt Skolens Rector et kortere Foredrag, hvori han udtalte sig om Skoleundervisningens Formaal og Behandling og til Slutning i Skolens Navn takkede Alle, som havde bidraget til den nye Bygnings Tilblivelse. Før og efter Talerne bleve følgende af Adjunct Scharling forfattede Sange afsungne af Disciplene:

■.

Mel. Der staaer et Slot i Vesterled.

Hist, hvor det gamle Kloster staaer,
 Skjærmet af Trærnes Skygge,
 Ved Bog og Pen saa mange Aar
 Vi syslede glade og trygge.
 Var Loftet lavt, dog høi og klar
 Hvælv'd' sig Tankernes Himmel,
 Bag stille Muur vi ukjendt var
 Med Verdens larmende Vrimmel.

Med stolte Gavle staaer nu bygt
 Høisalen lys og fager,
 En Yngling lig, som uden Frygt
 Fra Barndomshjemmet uddrager.

Men i det nye Aandens Hjem
 Hjertet det gamle skal være,
 Fra Hjertets Dyb kun vælde frem
 De Kilder, som Livstræet nære.

Saa alvorsfuldt et Velkomstord
 Lyder fra Salene hoie:
 „Lad tone Læbens frie Ord,
 Lad Sjælen aabne sit Øie.“
 Høit over Livets Kyst alt staaer
 Sandhedens Morgenrøde;
 Didhen vor fælles Vandring gaaer
 Al Sandheds Fader imøde.

2.

Mel. I Østen stiger Solen frem.

Guds Faderøies milde Lys
 I Sjælen skuer ned
 Og sender den sit Straalekys
 Og skjænker Hjertet Fred.

I Kundskabs Skatte oined' vi
 Saa lidt hint lyse Blik,
 Da var det, som blev Tanken fri,
 Som da først Liv den fik.

Og som vor Aand blev mere rig,
 Den hævede sin Flugt,
 Og Friheds Blomst udfolded' sig
 Just under Lovens Tugl.

Og som vor Bog vi sysled' ved,
 Blev Sindet let og fro;
 O Gud! lad altid Hjertefred
 Bag disse Mure boe!

Naar vi da gaae i Verden frem,
 Og den er mørk og tung,
 Lad Mindet om vor Ungdoms Hjem
 Bevare Sjælen ung!

3.

Mel. Integer vitæ.

Evige Fader! Du som har os ledet
 Og i det gamle Hjem vor Stræben fredet,
 Du i det nye nu os fremad føre,
 Dig vi tilhøre.

See, her Din Naade os som Bern alt søgte,
 Lær os med Troskab da vor Dont at røgte,
 Den kun, som tro udi det Smaa forbliver,
 Større Du giver.

Lær Du vor Tanke Livets Dyb at maale,
 Lær Du vor Villie Livets Alvor taale,
 Sandheden tro i Kjærlighed at blive,
 Det Du os give!

Om Middagen afholdtes i Rectorboligen et Fest-
 maaltid, hvorved flere til Anledningen svarende Skaaler
 udbragtes og følgende Digt blev oplæst af dets For-
 fatter, Hr. Provst Fabricius:

De Graabrodre bygge sig Klostergaard
 Nær Voven, som sagtelig flyder,
 Og Klostermuren om Fasthed spaaer,
 „Guds Fred!“ der saa mildeligt lyder;
 Og kunstigt og smukt tone Munkenes Chor,
 Og Lysene straale paa Aalter og Bord;
 Men — Morke dog huser derinde.

Den Riddersmand reiser sig stoltet Slot
 I Øst for de Graabrodre-Celler;

Med Stjernenavn smykket, saa luunt og godt,
 Med Rigdom i Høisal og Kjelder;
 Guldsporerne klinge helt lystigt i Dands,
 Og sødt dufter Elskovs fortryllende Krands;
 Men — Mørke dog huser derinde.

Dog ud foer et Lyn, og det knitted' i Sky,
 Fra Wittenberg rullede en Torden,
 I Celle og Slot, over Land og By
 Det glimtede fra Syd op i Norden.
 Det lysnede vidt og det lysnede klart,
 Og Aanderne vaagnede: „Er Dag det snart?“
 — „Ja — Mørke for Lys nu maa svinde!“

Ad Dag nu det gryede i Slottet brat
 Med deiligste Morgenstjerne;
 Det Graabrødre kloster blev øde, forladt,
 Det Borgeren saae — ja saa gjerne;
 For Tordnen forstummed' de Munkechor,
 Og Lysene sluktes paa Klosterbord;
 Men — Aanden sit Lys nu lod skinne.

En Skole sig reiste paa Klostergrund,
 Paa Klostergrund reist, men af Lyset;
 Og Sandhed nu fandtes, hvor mangelstund
 Man før kun i Overtro gysede;
 Ved Skolen end kneiste vel Stjernholm nær;
 Men Stjernen, som straaled' med rigere Skjær,
 Var — Aanden, som lyste derinde.

Og Tiden henrullede sin Bølgemagt,
 I Gruus maatte Slottet vel falde,
 Men Skolen stod fast; thi med Lyset i Pagt
 Kan trodses jo Trængslerne alle;
 Og Livet sig rørte derinde saa smukt,
 Og herligt der modnedes Aandernes Frugt,
 Det saaes — der var Lys nu derinde.

Og dog, vil du søge paa Klostergrund,
 Den Skole ei meer du vil finde,
 Hvor Kirken omskygger de Dodes Blund
 Histnede ved ældgamle Linde;
 Om Fortid kun hvidsker det viftende Træ
 Og Soverne hisset i Kirkemuurs Læ.
 Har Skolen da maattet forsvinde?

Nei høiere op paa den lysere Grund
 Et Hjem nu for Lysbarnet bydes.
 Her deiligt og frit skues Bolge og Lund —
 End bedre dog Tankeflugt nydes.
 Paa Dybet sig vugge de Seilere hist —
 Et rigere Dyb er dog Kundskab forvist;
 Lysaanden dets Perler mon finde.

Fra Lysets Aand fare Straalerne ud,
 Som gløde Hjerterne unge;
 Fra Lysets Aand er' de mægtige Bud,
 Som leve paa Kundskabens Tunge.
 Har Tiden end Mørke og Hjerterne med,
 Ei Nogen vil skjælve og ræddes derved,
 Som Aanden i Sandhed har inde.

Du ældgamle Skole i nybygged' Huus,
 Indviet af Lyset for Livet,
 Selv nyeste Mure skal synke i Gruus;
 Dog Livskraft er Lysaanden givet;
 Den Aand har dig baaret trods Tidernes Vægt,
 Gid Aanden dig bære til seneste Slægt
 Og aldrig fra dig monne svinde!

Om Aftenen var Bal for Disciplene i Klubbens dertil velvilligt overladte Locale. Til disse Festligheder havde Ministeriet bevilget et Beløb af 350 Rdlr.

VIII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Aaret fra 1ste April 1857 til 31te Marts 1858.

A. DEN EGENTLIGE SKOLEKASSE.

Indtægt.

	Rdlr.	Sk.
1. Beholdning efter Regnskabet for 1856--57....	86	54 1/2
2. Kapitalindbetaling og Renter af Skolens Kapitalformue.....	1,116	48
3. Jordebogsindtægter.....	1,775	88
4. Indtægter af Kirker.....	100	„
5. Samtlige Skolecontingenter.....	2,624	13
6. Indtægt af Svanes Legat.....	800	„
7. Bidrag fra Stipendieoverskuds-fonden.....	600	„
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond.....	28,210	„
9. Indeholdte Livsforsikrings-Præmier.....	360	56
10. Kapitalafdrag og Renter af Kjøbesummen for en solgt Byggeplads.....	620	„
Summa Indtægt	36,293	67 1/2

Udgift.

1. Gager til Lærerne.....	10,495	„
2. For Timeundervisning.....	827	34
3. Pensioner.....	569	64
4. Tilskud til Bibliothek og videnskabelige Apparater.....	400	„
5. Bygningers og Inventariums Vedligeholdelse..	172	68
6. Brændsels- og Belysnings-Fornødenheder....	447	48
7. Skatter og Afgifter.....	235	14 1/2
8. Regnskabsføringen.....	432	22
9. Forskjellige løbende Udgifter:		
a) Skoleopvartning og Rengjøring.....	205	72
b) Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning.....	90	36
c) Programmer og Skolehoitideligheder....	132	61
d) Andre Udgifter.....	129	60
10. Indbetalte Livsforsikrings-Præmier.....	360	56
11. Udlaant Kapital.....	1,000	„
12. Afgivet til den almindelige Skolefond som Kapitalafdrag og Renter af Kjøbesummen for en solgt Byggeplads.....	620	„
Lateris	16,118	55 1/2

	Rdlr.	Sk.
Transport	16,118	55 1/2
13. Udgifter i Antledning af den nye Skolebygning		
Opforelse	19,594	79
Summa Udgift	35,713	38 1/2
Beholdning	580	29
Balance	36,293	67 1/2

B. LEGATERNE TIL SKOLENS BIBLIOTHEK.

Indtægt.

1. Beholdning efter forrige Aars Regnskab	399	27 1/2
2. Renter	"	48
3. Jordleie	70	"
4. Teilmanns Legat	20	"
5. Skolekassens Tilskud	400	"
Summa Indtægt	889	75 1/2

Udgift.

1. Bøger og disses Indbinding	363	46
2. Undervisnings-Apparater	80	"
Summa Udgift	443	46
Beholdning	445	86 1/2
Balance	889	75 1/2

C. FLENSBORGS LEGAT.

Indtægt.

1. Beholdning efter forrige Aars Regnskab	55	12 1/2
2. Renter	"	48
3. Jordleie	64	"
Summa Indtægt	119	60 1/2

Udgift.

Bøger og disses Indbinding	145	42
Underbalance	25	27 1/2

D. STIPENDIEFONDEN.

Indtægt.

	Rdlr.	Sk.
Renter af Fondens Kapitalformue	463	77

Udgift.

1. Oplagte og udbetalte Stipendier	430	"
2. Overført i Stipendieoverskuds-fonden	33	77
Balance	463	77

E. STIPENDIEOVERSKUDSFONDEN.

Indtægt.

1. Beholdning efter forrige Aars Regnskab.....	2,293	21 ¹ / ₂
2. Kapitalindbetaling og Renter af Fondens Kapitalformue	1,783	84
3. Kornindtægter	505	7 ¹ / ₂
4. Hanning Sogns Tiendeafgift	6	"
5. Andel af Svanes Legat	400	"
6. Davidsens Legat	20	"
7. Oplagte Stipendier	555	"
8. Stipendiefondens Overskud	33	77
Summa Indtægt	5,596	94

Udgift.

1. Skatter	3	56
2. Bidrag til to Enker i Horsens By.....	40	"
3. Davidsens Legat til to Disciple	20	"
4. Liquideret i Tebstrup Byes Tiende	2	53
5. Regnskabsprocenter	49	56 ¹ / ₂
6. Udbetalte Stipendier	555	"
7. Afgivet til Skolekassen	600	"
8. Extraordinaire Understøttelser til 4 Studerende	200	"
9. Udlaante Kapitaler	3,070	"
Summa Udgift	4,540	69 ¹ / ₂
Beholdning	1,044	24 ¹ / ₂
Balance	5,596	94

Aarsprøven og Afgangsprøven 1858

affholdes i følgende Orden:

I. DEN SKRIFTLIGE PRØVE.

Onsdagen den 23de Juni.

9-1. VII. Latinsk Version. 4-8. VII. Arithmetik.

Torsdagen den 24de Juni.

9-1. VII. Dansk Stil. 4-8. VI. Tydsk Stil.

Fredagen den 25de Juni.

9-1. VII. Latinsk Stil. 4-8. VII. Geometri.

Fredagen den 9de Juli.

8-11. III. Dansk Stil. 8-12. VI. Latinsk Stil.

8-10¹/₂. V. Mathematik. 10¹/₂-1. V. Tydsk Stil.

IV. Mathematik. IV. Tydsk Stil.

I. Dansk Stil.

3-7. VI. Dansk Stil. 3-5¹/₂. III. Tydsk Stil.

V. Dansk Stil. I. Regning.

3-6¹/₂. IV. Dansk Stil.

Lørdagen den 10de Juli.

8-11. V. Latinsk Version. 8-10¹/₂. VI. Mathematik.

IV. Latinsk Stil. II. Dansk Stil.

III. Regning. 10¹/₂-1. II. Tydsk Version.

2-5. VI. Latinsk Version. 2-4¹/₂. IV. Latinsk Version.

V. Latinsk Stil. II. Regning.

III. Latinsk Stil og I. Tydsk Version.

Version. V. IV. III. Engelsk Stil.

II. DEN MUNDTLIGE PRØVE.

Fredagen den 9de Juli.

9-1. VII. Mathematik.

Løvdagen den 10de Juli.

9-12 $\frac{1}{2}$. VII. Græsk.

Mandagen den 12te Juli.

Syngestuen.

8de Læsestue.

8-11. VII, A. Latin. 8-10 $\frac{1}{2}$. VI. Naturhistorie.
 12-2 $\frac{1}{2}$. VII, A. Religion. 12-2 $\frac{1}{2}$. VI. Fransk.
 4-6 $\frac{1}{2}$. VII, A. Historie. 3 $\frac{1}{2}$ -6. II, B. Naturhistorie.

6te Læsestue.

5te Læsestue.

8-10 $\frac{1}{2}$. I, A. Historie. 8-11. V. Mathematik.
 11-1 $\frac{1}{2}$. I, B. Tydsk. 11-1 $\frac{1}{2}$. II, A. Historie.
 3-5. V. Geographi. 3-5. II, A. Religion.
 5-7. V. Græsk. 6-7. V. IV. Naturhistorie.

Tirsdagen den 13de Juli.

Syngestuen.

8de Læsestue.

8-10. VII, A. Naturlære. 8-10 $\frac{1}{2}$. VI. Tydsk.
 10-11. VII. Hebraisk. 11-1. VI. Geographi.
 11-2. III. Latin. 2-4. IV. Naturlære.

6te Læsestue.

5te Læsestue.

8-10. II, B. Religion. 8-10. V. Latin.
 10 $\frac{1}{2}$ -1. II, B. Fransk. 10-11 $\frac{1}{2}$. IV. Græsk.
 1 $\frac{1}{2}$ -4. I, B. Historie. 2-4. II, A. Geographi.

Onsdagen den 14de Juli.

Syngestuen.

8de Læsestue.

8-12. III. Dansk. 8-10. V. Naturhistorie.
 3-5. VII, B. Latin. 10-12 $\frac{1}{2}$. I, A. Tydsk.
 5-6 $\frac{1}{2}$. IV. Latin. 3-6. VI. Mathematik.

6te Læsestue.

8-10. VI. Latin.
 10-12. VII, B. Historie.
 3-5 $\frac{1}{2}$. I, A. Religion.

Torsdagen den 15de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9-11. II, B. Geographi.	9-1. III. Tydsk.
11-1. IV. Historie.	3-5 ¹ / ₂ . I, A. Geographi.
4 ¹ / ₂ -7. II, A. Naturhistorie.	

6te Læsestue.	5te Læsestue.
9-11 ¹ / ₂ . I, B. Naturhistorie.	4 ¹ / ₂ -7. II, B. Tydsk.
3-7. III. Historie.	

Fredagen den 16de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9-11. VI. Græsk.	9-1. III. Naturhistorie.
11-1. IV. Fransk.	3-5 ¹ / ₂ . I, B. Geographi.
3-5 ¹ / ₂ . I, A. Dansk.	
5 ¹ / ₂ -7. VI. Religion.	

6te Læsestue.

11-1. V. Tydsk.

3-7. III. Fransk.

Lørdagen den 17de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9-11 ¹ / ₂ . II, A. Dansk.	9-11 ¹ / ₂ . I, A. Naturhistorie.
11 ¹ / ₂ -1. VII, B. Religion.	3-5 ¹ / ₂ . II, A. Fransk.
3-5 ¹ / ₂ . II, B. Dansk.	

6te Læsestue.

5te Læsestue.

9-12. IV. Matematik.	9-11. V. Historie.
3-5 ¹ / ₂ . I, B. Religion.	3-6. V. IV. III. Engelsk.

Mandagen den 19de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9-10 ¹ / ₂ . VII, B. Naturlære.	9-11. V. Fransk.
10 ¹ / ₂ -1. I, B. Dansk.	11-1. IV. Tydsk.
3-7. III. Geographi.	3-5. V. Religion.
	5-7. IV. Religion.

6te Læsestue.

9-11. VI. Historie.

Tirsdagen den 20de Juli.

Syngestuen.	8de Læsestue.
9-1. III. Religion.	9-11. IV. Geographi.
6te Læsestue.	5te Læsestue.
9-11 $\frac{1}{2}$. II, A. Tydsk.	9-11 $\frac{1}{2}$. II, B. Historie.

Løverdagen den 17de Juli Eftermiddag
Kl. 6—7 afholdes Sangprøven og

Mandagen den 19de Juli Efterm. Kl. 7—8
Gymnastikprøven.

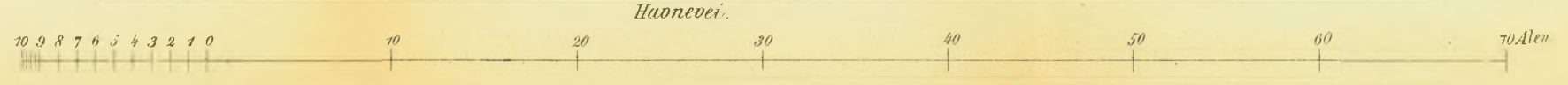
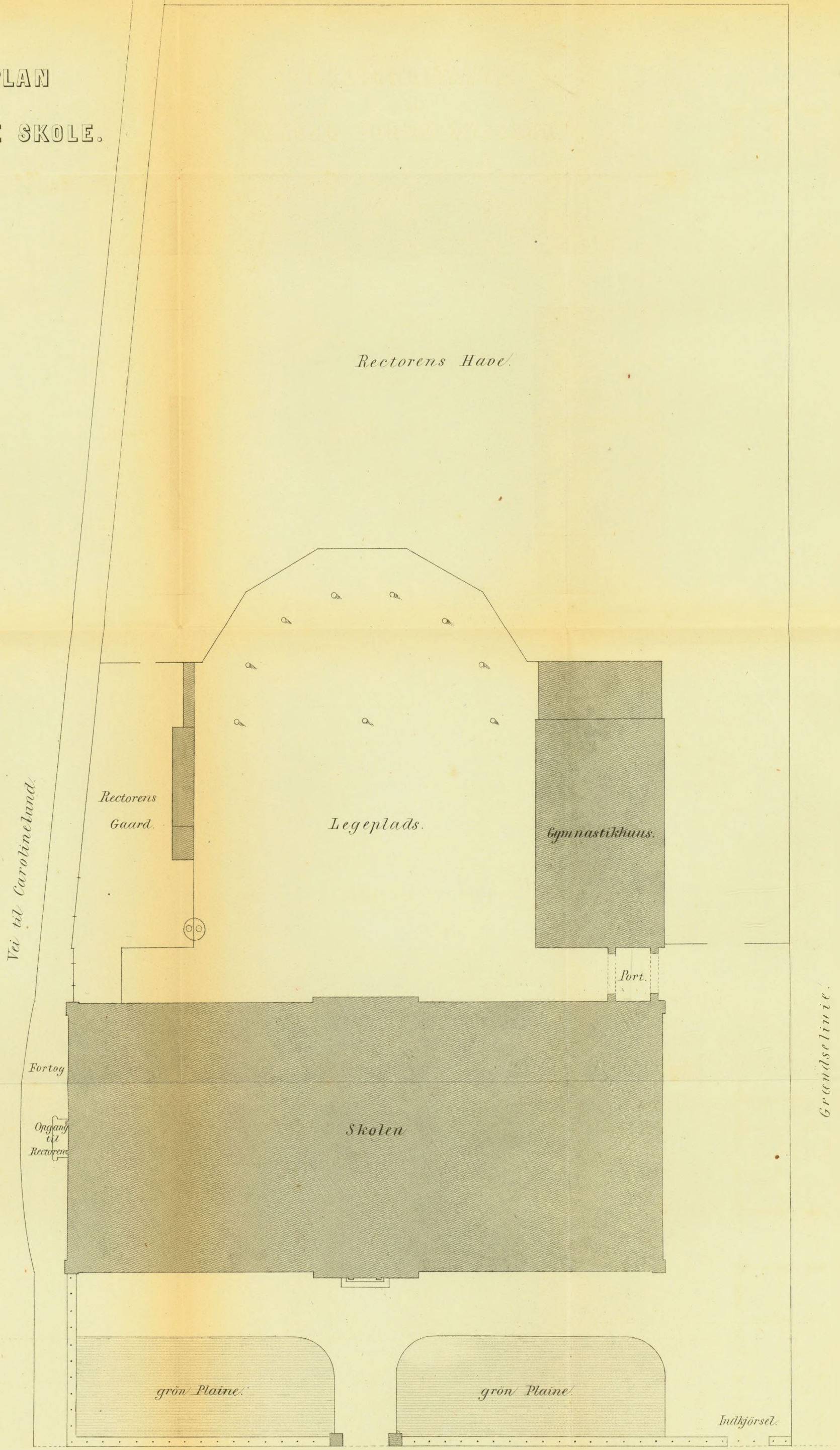
Onsdagen den 21de Juli om Formiddagen
Kl. 8 prøves de til Oplagelse i Skolen anmeldte Di-
sciple.

Torsdagen den 22de Juli Kl. 11 bekjendt-
gjøres Aarsprøvens Udfald, hvorefter Sommerferien
tager sin Begyndelse.

Mandagen den 23de August Kl. 8 be-
gynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

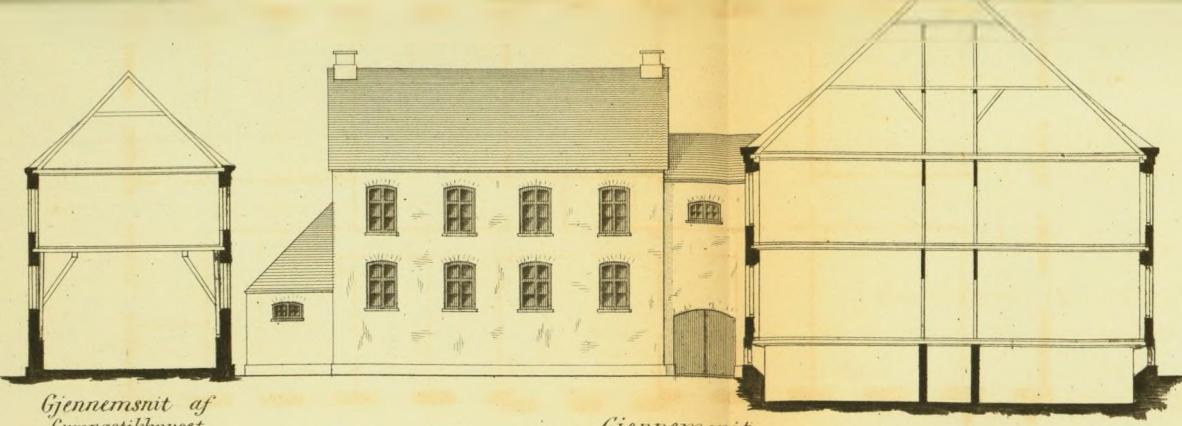
Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes
herved Disciplenes Fædre og Foresatte samt Enhver,
der interesserer sig for Skolens Virksomhed.

SITUATIONSPLAN
AF
HORSENS LÆRDE SKOLE.

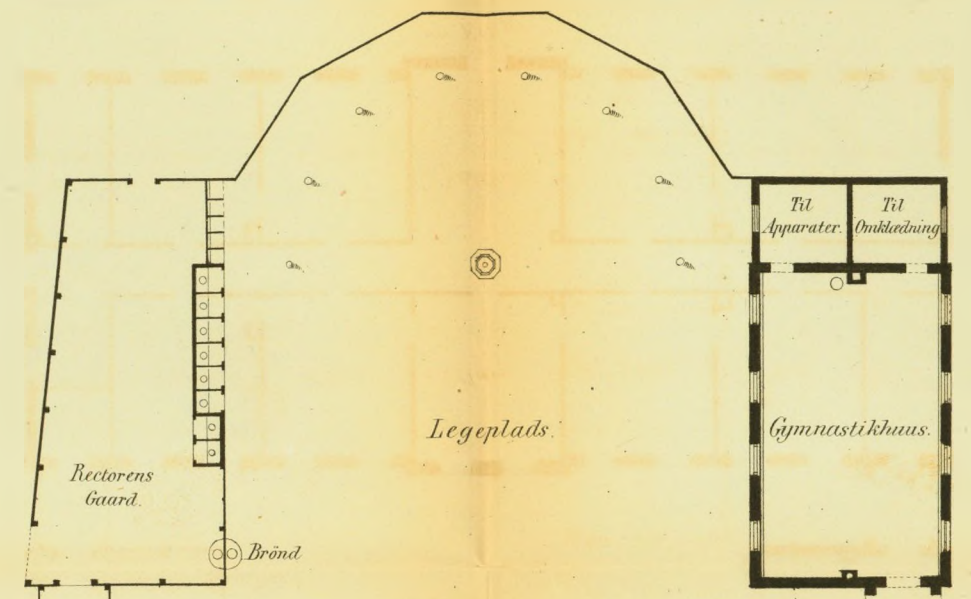

Facade

Gjennemsnit af Gymnastikhuset.

Gjennemsnit.

Legeplads.

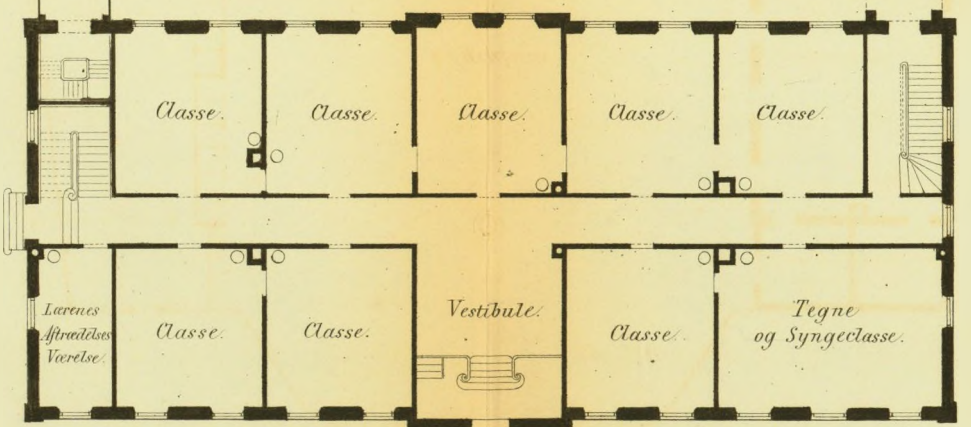
Gymnastikhus.

Rectorens Gaard.

Brønd.

Til Apparater. Til Omklædning.

Port.

Classe.

Classe.

Classe.

Classe.

Classe.

Lærers Aftværelses Værelse.

Classe.

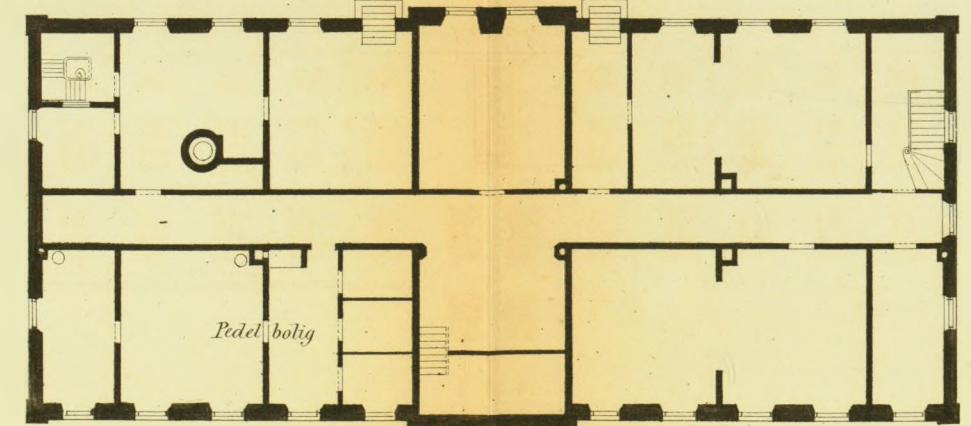
Classe.

Vestibule.

Classe.

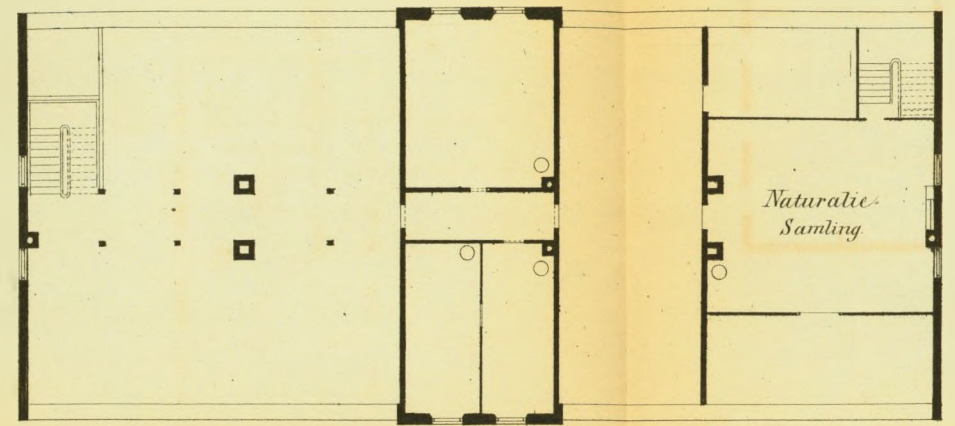
Tegne og Syngeclasse.

1ste Etage.

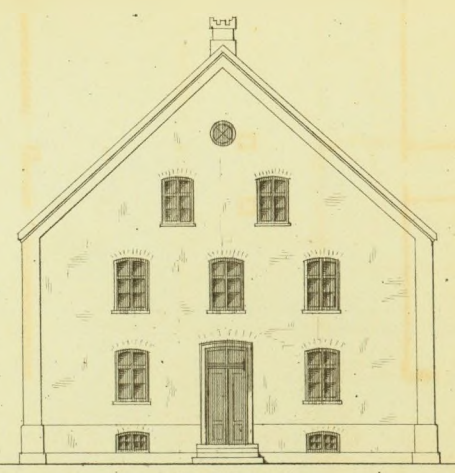
Pædel bolig

Kjelder.

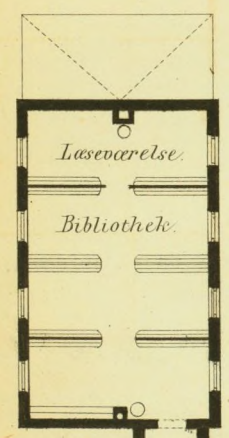

Naturalie Samling

Loftet.

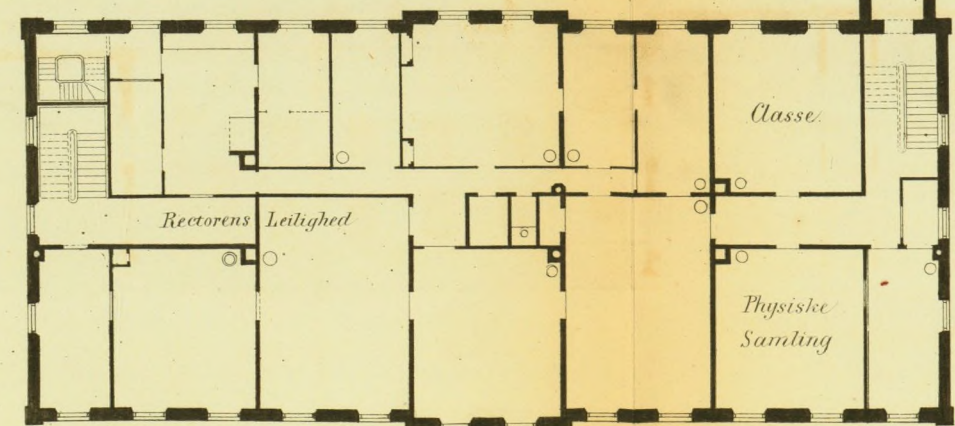
Garbfacade.

Læseværelse.

Bibliothek.

Gang

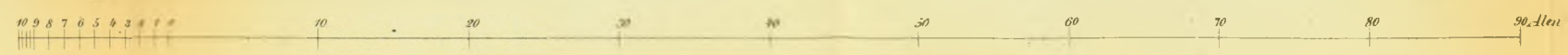

Classe.

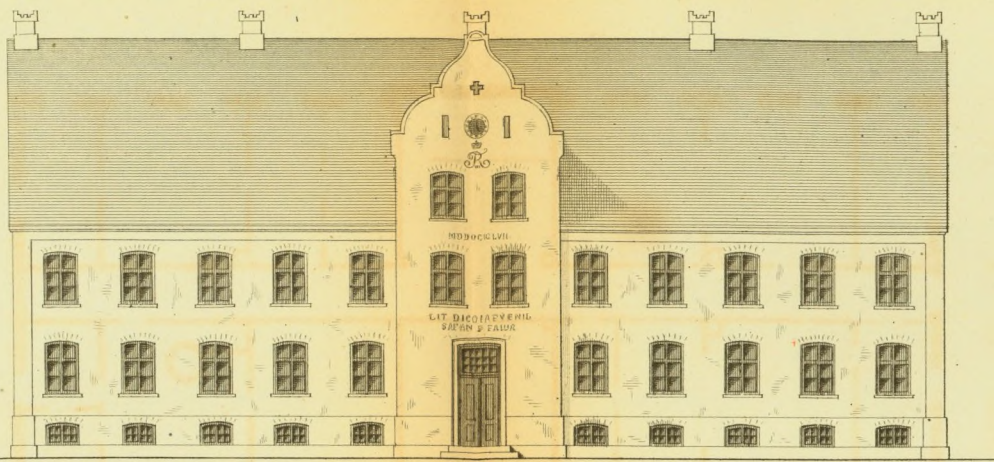
Rectorens Leilighed

Physiske Samling

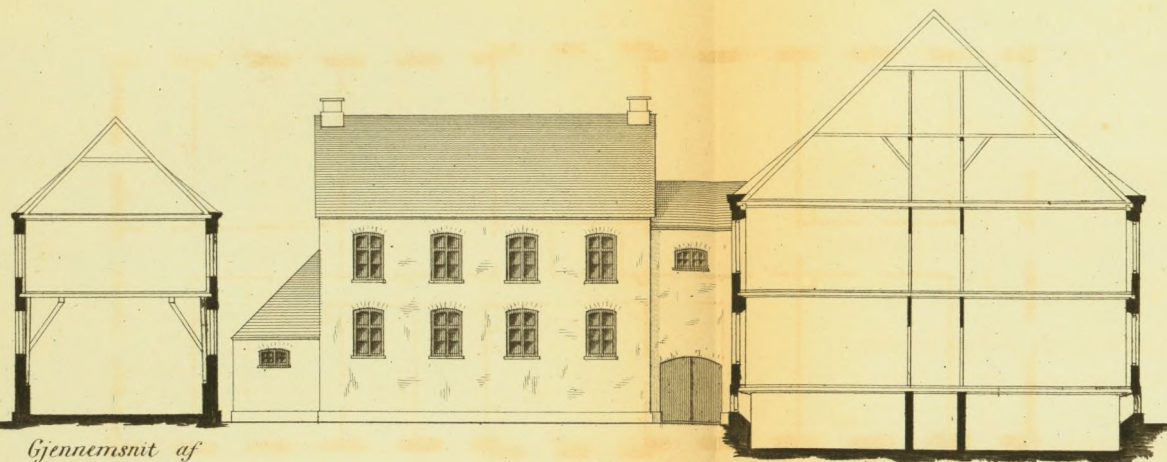
2^{den} Etage

HORSENS LÆRDE SKOLE.

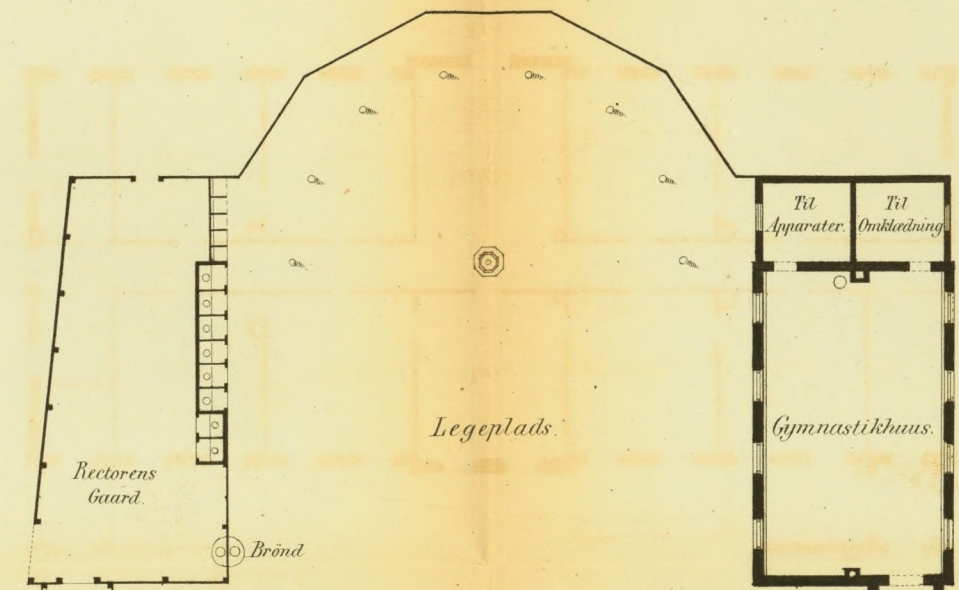

Facade

Gjennemsnit af Gymnastikhuset.

Gjennemsnit.

Legeplads.

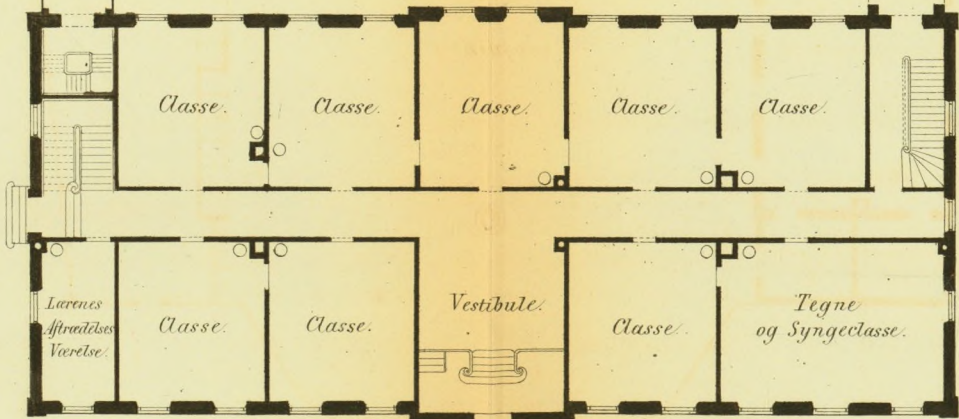
Gymnastikhuus.

Rectorens Gaard.

Brønd

Til Apparater. Til Omklædning.

Port.

1ste Etage.

Classe.

Classe.

Classe.

Classe.

Classe.

Lærers Afsættelses Værelse.

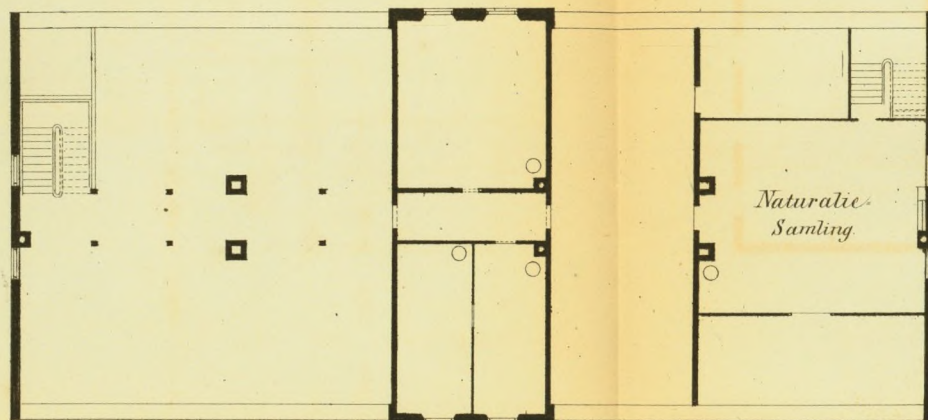
Classe.

Classe.

Vestibule.

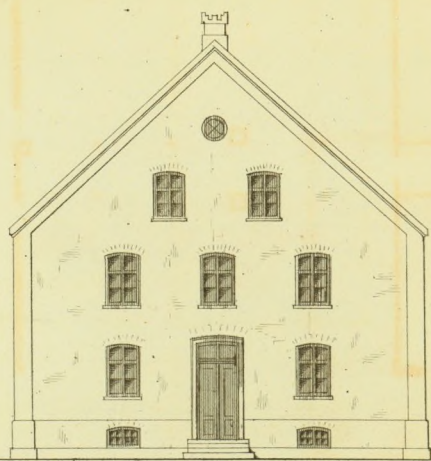
Classe.

Tegne og Syngeclasse.

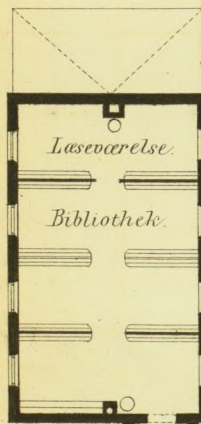

Loftet.

Naturalsamling

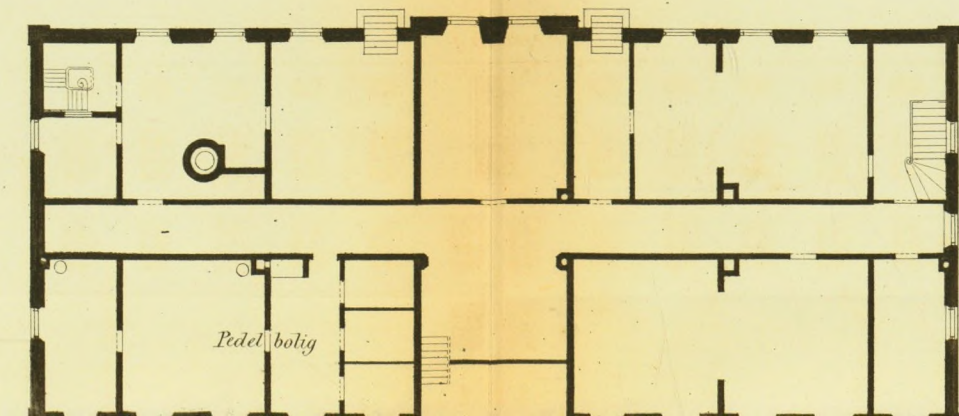
Gavlfacade.

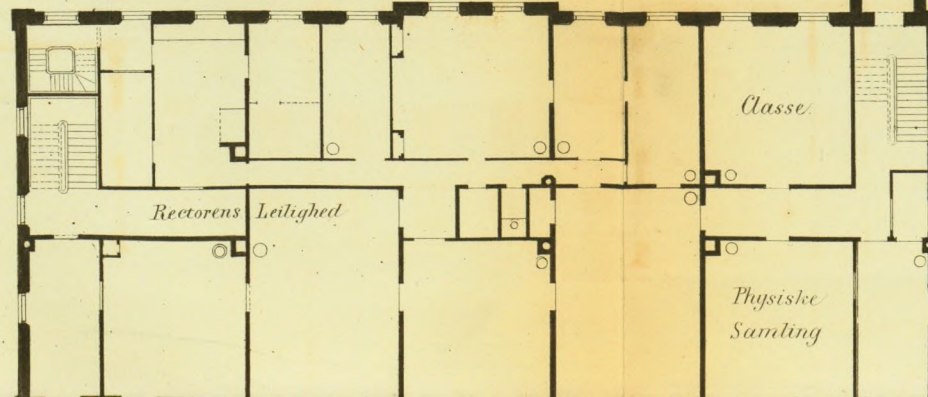
Læseværelse.

Bibliothek.

Gang

Pedel bolig

Rectorens Leilighed

Classe

Physiske Samling